

mergaitē jūra

Žmonės sako, kad niekada negali sutalpinti visos jūros. Į save, į dienas ir net į akimirkas. Bet visa tai, ką sutalpini irgi yra jūra. Aš ilgai rašau. Laiškus jūrai. Laiškus sau. Laiškai tarytum tobuli netobulo gyvenimo žymekliai padedantys atrasti vis naujus stebuklus, senus ir jau pamirštus krislelius ar tiesiog iš naujo išjausti tylą, padėkoti ir ramiai stebėti dienas. Ir stebėti, kaip augu. Kaip metų tėkmėj žodžiais nudėliojau savo patirtis.

Laiškus, sudėtus į šią knygą pradėjau rašyti persikeldama į Amsterdamą vėlyvą 2008 metų rudenį. Iki šiol juos rašau, su kiekviena nauja atriedančia laiko banga bandau atrasti naujus pėdsakus smėlyje.

Evelina Kvartūnaitė

Turinys

I	How to become stupid Apie per anksti ir per vėlu Apie prisijaukinimą
II	Permainų metas Apie sofą
III	Pomidoras Apie baimę keliauti Ore Apie žaidimus Apie ledą
IV	Eglutės Paukščiai Fabula birželis Airplanes and wishes Kad keliautum Nėščios tylos
V	Vitražas Pienas Vėjas Apie gyvenimą ištiestais delnais Nes kūnas – lova Sugrįžimai Stiklainis rūko
VI	Pasaulio pabaiga Apie tiltus Medus Nes aistra yra pilna nesibaigiančių atstumų „Denial“ is not a river in Egypt Gyvenimo Kino Pavasaris Persikų kauliukų laimė Apie druską Paradoksai apie dangų Mintis: apie griaustinį Mintis: apie gėrį Paralelinis snieguolės gyvenimas вода небо Arbatos puodeliai Apie lėktuvus Šuniška meilė Apie skendimą Šauk Lovoje su Frida Kahlo Neprasilenkti Apie laiko alkį Apie gyvenimą viešbučiuose

Apie žmones gimusius paukščiais
Apie panašius į tave
Apie gyvenimą šventės užkulisiuose
Apie pasaulio pradžią

VII

Apie jūros stikliukus
Apie mergaitę
Nepritapsių žaisliukų šalis
Apie stiklinius žmones
Rusiškos literatūros stabilumas
Įkvėpimas
Apie veidrodžius
Akvarelė
Apie žodžius ir laiskanešius
Mergaitei, kuri buvau aš
Paveikslai
Menamas susitikimas
Apie lietų
Apie atstumus

VIII

Apie mamą, meilę ir kaladėles
Sniego paukščiukai
Dieviškumas
Žmonės
Apie spindesį

How to become stupid

Myliu šitą pasaulį. Šitą tobulą burbulą, kuris alsuoja beprotiškais ir kardinaliais skirtumais, koka-kola ir nenuginčijamoms globalizacijos tendencijomis.

Gimiau pačiu laiku. Ir pačioj vietoj. Dar prieš Černobylių ir prieš interneto invaziją. Pamačiau tiek daug stebuklingų (ir ne visai) dalykų – Baltijos kelią, dramatišką SSSR byrėjimą, pirmuosius kompiuterius, Šengeno sutarties įsigaliojimą, Y2K suirutę, dramatiškus 9/11 įvykius ir viską po to...

Tikrai nesiskundžiu. Visuomenė, kurioje gyvenu dabar labai kruopščiai sudėliota iš milijono Lego kaladėlių – viskas pagrįsta taisyklėmis ir giliai įsišaknijusia biurokratija. Kažkur skaičiau, kad raštas yra proto ramstis. Va, čia tai labai tinkamas pastebėjimas. Viskam, apie ką tik bepagalvotum, čia yra ofisas ar bent jau asmuo, į kurį gali kreiptis. Viskas tobulai sudėliota nuo a iki z. Ir tobulai subyra, jei vienas iš varžtelių atsisako paklusniai suktis. Galbūt visas mano netobulas įsijautimas į sistemą mane verčia jaustis ateive. Ne, ne visada. Turbūt tik kartais.

Kažkada kalbėjau su savo viršininku apie politiką Danijoje. Ypač apie tai, kaip nuoširdžiai danai ja tiki. Ir tiesa, balsuoti jie eina ir tai daro iš širdies vienok galų gale po tokių rinkimų praeitų metų rudenį į parlamentą pateko kandidatas, kuris savo rinkiminiuose planuose pažadėjo „kad vėjas visada pūs į Jūsų nugarą, kai važiuosite dviračiu“. Po rinkimų paklaustas, kaip sieks savo pažado, jis tik gūžtelėjo pečiais. Iš čia šalyje, kurioj gaji demokratija, kurioje žmonės nuoširdžiai pa(s)i tiki sistema?

Ne, nesu visiškai anarchistas. Tikiu sistema. Galbūt labiau tikiu sistema, nei žmonėmis, kurie joje sukasi. Korupcija visagalė. Kad ir kaip bebūtų gaila. O gaila. Nes norisi visiems gražaus gyvenimo, bet eilinį kartą prisimeni sovietinį – visi lygūs, tik kai kurie lygesni.

Žinot, turiu labai daug susipynusių minčių ir kartais dar daugiau nuomonių. Ir ne tik apie politiką. Ir net ne tik apie visuomenę ar žmones. Buvau mokyta, kad geriausia tokius daiktus laikyti kur nors neprieinamas plačiamai visuomenei. Bet tuomet atėjo saviraiškos laisvė ir mažasis princas jau nebeatrodė toks keistas. Ir tik tada supratau, ką galbūt turėjo omenyje Egziuperi išreišdamas norą, kad jo kūrybą žmonės skaitytų paviršutiniškai. Juk visi esam truputį keisti. Taip žavingai ir labai jaukiai. Ypač tuomet, kai nusprendžiam nebebijoti savęs. Ir kaip bebūtų keista, va čia ir slypi visa paslaptis – visi esam labai panašūs.

Vienok nenorėčiau visko taip absoliutinti, kaip Frydrichas Nyčė, sakęs, jog „žmonių gebėjimas apsimitinėti pasiekė apogėjų“. Galbūt tik sakyčiau, jog svarbiausia yra nepamišti, kodėl mes darom vienus ar kitus dalykus. Todėl, kad bijom apsijuokti ar todėl, kad patys to tikrai labai norim? Todėl, kad tiesiog bijom ar todėl, kad tai svarbu? Vienas iš plačiai žinomų danų – Sirenas Kierkegoras kažkada sakė: „Kas išmoksta tinkamai baimintis, išmoksta svarbiausio dalyko“. Ir esu labai įsitikinusi, kad raktinis žodis čia yra tinkamai, o ne baimintis. Prisipažinsiu, kad nejauku ir keista tai garsiai prisipažinti, bet tikiu, kad akimirka, kai mes nustojame pamiršti ir nustojame baimintis dėl Hirosimos, dėl Aušvitso, dėl to paties Černobylio, mes po truputį patiriam sielos infarktą.

Todėl noriu palinkėti išmokti tinkamai bijoti ir niekada nepamiršti atvirų ir uždarytų smaiglių.

Apie per anksti ir per vėlu

Žinai, Knyga, kurios visada truputį bijojau, kuri visada buvo per daug arti realybės, buvo „Hirosima, mano meile“. Galbūt ne tiek dėl siaubingos istorijos perpasakojimo ir net ne dėl dar baisesnių vaizdingų aprašymų, o to beviltiškumo jausmo, kuris apima, kai supranti, kad kartais gyvenime yra labai mažai, ką gali pakeisti. Net jei labai ir beprotiškai to trokšti.

Kurį laiką save tapatinau su kitą M. Duras knygą pradedančiu sakiniu – „kaip greitai viskas mano gyvenime tapo per vėlu“. Kaip giliai aš tai išjaučiau. Nes truputį pavėlavau būti paaugle, truputį per vėlai supratau, ką iš tiesų reikia studentauti... Išvažiavau per anksti ir tada jau buvo per vėlu grįžti. Tas visas nesuprantamas ratas, nes Saharą pamačiau pirmiau, nei Londoną, o Kopenhagą vėliau, nei Paryžių. Ir net mokyklą pradėjau truputį per anksti. Toks (ne)(iš)lauktas gyvenimas. Ir juk kartu su visais kitais kiemo vaikais žaidžiau kieme „užkaltuką“. Ir niekada nelikau antrų metų mokykloje.

Tas jausmas manęs labai ilgai neapleido.

Tada susiliejo su manim.

Tapo tiesiog ta dalele, kuri tiesiog pritapo. Prigijo. Panašiai, kaip prigija apysausiai pagaliukai ar kaip prigija visiškai nederantys žodžiai „protinguose“ sakiniuose. Atrodo, kad beveik nematai skirtumo. Ir turbūt nematai, nes išties labai lengva yra save apgaudinėti. Turbūt net lengviau, nei galėtų pasirodyti iš pirmo karto.

Tačiau viskas keičiasi.

Dabar jau žinau – juk viskas tik į gera.

O galbūt tai tik iliuzija. Kažkodėl prisimenu, kaip vieno sėkmingo bankininko kažkas paklausė, kaip jis bankrutavo. Jis atsakė: „Lėtai, o po to staiga“. Man atrodo, kad dideli dalykai gyvenime būtent taip ir nutinka. Ir baisiausia yra tai, kad žmonės beprotiškai bijo apie tai kalbėti. O dar labiau – pri(si)pažinti, kad ir jiems taip buvo. Dėl tobulų ar beprotiškų priešasčių. Turbūt jos nėra taip ir svarbu. Tiesiog labai gaila, kad kartais (o galbūt dažnai) žmonės bijo prisipažinti esantys žmonėmis.

Mes turim labai daug svajonių ir turbūt dar daugiau vilčių, tačiau kažkodėl daug rečiau kalbam apie baimes. Kad ir apie siaubą suvokti, kad kad ir kaip ten bebūtų, esi toks vienas po šia saule. Arba, kad ir kaip besistengtum, tūkstančiai Afrikos vaikų kasdien miršta iš bado. Kad nėra teisybės ir kad iki šiol nesupranti, kodėl vis dar tiek daug žmonių plačiojoje Europoje neturi žalio supratimo ne tik, kur randasi Lietuva, bet kad ir ji yra egzistuojanti valstybė. Arba kodėl taip retai politikoj nutinka logiškų stebuklų. Smulkmenos kartais užima labai daug vietos.

Tada reikia atsikvėpti ir pabandyti apversti monetą. Tada suprantu, kad ne viskas dar mano gyvenime per vėlu. Dar galiu įkopti į Kalną, net jei jau skraidžiau, galiu išmukti tai daryti pati, galų gale iki galo perskaityti „Karą ir taiką“, nukeliauti į Braziliją ir Mongoliją, išmukti piešti dramblius ir parašyti knygą. Ir dar milijoną kitų dalykų, kurių dėl taupumo sumetimų tiesiog neminėsiu. Nes čia norisi prisiminti Landfor Wilson: „Kai jie ištyrė visas visatos saules ir visas saules supančias planetas, jie suprato, kad visatoje nėra daugiau gyvybės ir kad jie yra vieni vieni. Ir jie buvo labai laimingi, nes tada jau žinojo, kad patys gali tapti visu tuo, ką jsivaizdavo rasiantys.“ To ir linkiu – nepavargti ieškoti. Ir galbūt svarbiausia – nepavargti ieškoti savęs.

Labanakt.

Apie prisijaukinimą

“- Aš ieškau draugų. Kas yra „prijaukinti“?”

- Tai jau seniai užmiršta sąvoka,- tarė lapė. - Tai reiškia „užmegzti ryšius...“ “

..kaip ilgai tu jaukiniesi miestus..?!

Visada visada, kai paminiu prisijaukinimą, prisimenu būtent tą citatą iš Mažojo Princo. Ir prisimenu jį, nes kaip viena graži mergaitė man šiandien sakė, jis viską labai gerai supranta. Labai. Gera pažinoti, ir, drįstu sakyti - turėti tokius žmones, kurie žino svarbius dalykus. Žmones, kuriuos gali turėti.

Pastaraisiais laikais žmonės bijo jaukintis. Bijo labai daug dalykų. Gyvenam laike, kai mieliau rašom *esamesus* ar *ymeilus*, nei einam gerti arbatos; kur meilė gimsta internete ir pasibaigia lovoj. Turiu prisipažinti, vis dėlto esu naivi ir, turbūt, labai smarkiai senamadiška.

Gražiausia Kopenhagos skulptūra man yra ta, kur pavaizduoti du senučiukai žmonės sėdintys ant suoliuko parke susikibę už rankų. Tiesiog. Ir tiek.

Žinoma, prisijaukinti žmonės nebūtinai lieka tokiais amžinai. Ir būna, kad skauda. Būna, kad skauda labai labai smarkiai. Ir net ne tik dėl žmonių. Prisimenu šuniukus, kurie keisdavosi kasmet, nes trukdydavo brakonieriams. Prisimenu mokyklas ir pianino pamokas... Bet labiausia prisimenu žmones, kuriems vis dar galiu rašyti laiškus ir laukti to laiko, kai eisim gerti arbatos ar vyno ar sėdėti parke.

Draugysčių apeigos kartais gali būti labai painios, nes juk nėra tokios didelės knygos, *something like The Big Friendship Manual. Revised and Updated Edition*, todėl dažniausia reikia kliautis įkvėpimu, intuicija, o kartais tiesiog nežinia kuo.

Aha, paminėjau miestus. Ir juos, manau, reikia jaukintis. Su Kopenhaga viskas gerai. Beprotiškai daug dviračių su taškučiais ir priekabėlėm vaikams, arogantiškų moterų keistais apdarais ir dar keistesnio veido vyriškių. Čia skaičius 69 reiškia ne tik Kama Sutros pozą, o revoliuciją, kuri, *zakon podlasti*, dažniausia pasireiškia didesne ar mažesne demonstracija kiekviena ketvirtadienį. Vis dar, net jei praėjo tiek daug laiko...

Turbūt viena iš danus geriausiai apibūdinančių taisyklių yra: Negalvok, kad esi kažkuo ypatingas, nes toks nesi. Žmonės čia nepratę jaukintis vieni kitų ar būti prisijaukinti, todėl visas procesas užtrunka velniškai ilgai. Bet nėra nieko neįmanomo. Jei tik nori, tai gali..

II

Permainų metas

Aš nežinau, kaip prasideda vakarai. Ypač rudenėjant. Jie ateina nepastebimai ir tiesiog būna. Šalia. Dar taip daro katinai ir tikri draugai.

Vakarais labai dažnai laikiu gerų dalykų, jaukių sapnų ir tikro jausmo. Nes šitas vakaras ir aš jame, ir mes kartu... visai kitam mieste, kitoj šaly. Taip prasideda mano „*all over again*“ patirtis... Mano pirmasis pasimatymas su Kitu miestu prasidėjo su trupučiu nostalgijos ir daug bėgiojimo. Pirmas įspūdis – šitas miestas ne taip jau sunkiai pri(si)jaukinamas.

Žmonės sako, permainos yra gerai. Kai kurie žmonės. Kiti gi primena, kad prakeiksmas gimti permainų laikais. Vienaip ar kitaip, turbūt nėra tobulesnio būdo, kaip permainos, kad nubustum iš keisto letargo miego. Aš jau nebežinau, tiesą sakant. Pirmą vakarą ramiai leisdama su kompiuteriu ir bevielio interneto teikiama malonumais, bendravau su žmonėmis, pasilikusiais ten, kur iki šiol buvo Vėjų Miestas. Vėjai ten pasiliko. Kaip ir pasiliko miestas. Dingo tik mano. Žmonės sakė, kad esu drąsi, kad žavisi mano gebėjimu tiesiog va taip. Susikrauti lagaminą ir pradėti. Iš naujo. „*All over again*“. Galbūt. Bet, turiu prisipažinti, nėra taip fun, kai tai darai jau n-tą kartą.

Bet aš tikrai nesiskundžiu. Dar niekada gyvenime neturėjau oro uosto *security card* arba *liaptopo* su kažkokiu daiktu, kuris leidžia man dirbti namuose lyg būčiau ofise (minus kavą iš aparato)... Ir turbūt niekada nebuvo viskas taip netikėtai įdomiai keistai nenusakomai... laiku!

Nes tokie vakarai prasideda nepastebimai. Nes juk gali gale svarbiausia įvertinti gerus tikrus dalykus – rožinę druską voniai ir rožinę kempinę, gėrimą su alijošium ir naują kambariokę, kuri primena, kaip būna, kai kalbi rusiškai... Ir tai, kad artimiausi žmonės, visada su tavim. Per *skaiptą*, per širdį, per vakarą...

Apie sofą

Kažkada, kai dar būdavo žiemos, pilnos sniego, o dangūs – dar neišsipildžiusių svajonių, pačiam Vilniaus pakrašty, pačiam kažkuriam pamirštam bendrabučio aukšte, ant kažkurios bendro naudojimo virtuvės ištrupėjusių grindų stovėjo sulūžusi sofa. Joje mūsų pasakojimo herojus jaukiai stebėjo vyrą ilgais plaukais ramiai verdantį makaronus vėlyvai vakarienei. Ant sofos taip pat sėdėjo garbiniuota mergaitė, akim ištroškusioms atsakymų ir netgi klausimų. Viskas tarytum idiliškam Moné paveiksle. Tik be žolės. Be balkšvo dangaus ir be pusryčių.

Jie į pasakojimą atkeliaus vėliau.

Istorijose labai svarbu pradžios. Ir aprupėjęs linoleumas... sapnų čiuptuvėliai bei nieko rimto nežadančios akimirkos. Nes pasakojimai turi savybę rutuliotis netikėčiausiais keliais ir takeliais. Ir kas nuostabiausia – turbūt niekada neturėjau per daug įtempti savo vaizduotę, norėdama papasakoti istoriją, nes gyvenimas jų knibždėte knibžda. Turbūt dažniau turėjau viską paprastinti, nei prikurti. Vienok fantastikos motyvai mane visada žavėjo.

Dar žavėjo, gal jei truputį pavėlavęs, bet vis tiek, supratimas, jog gimimo vieta, mokykla, kurioj mokeisi, bendrabučio linoleumo spalvos ar vietiniai įtakingi draugai mažai ką reiškia, kai iškeliauji už jūrų marių. Turbūt čia naujoji (nors jau nelabai) Naujųjų Emigrantų tragedija. Žmogus lieki vieni vienas su savim, savo tapatybe, individualybe bei skastybe priešais Naują ir Dar Neatrastą. Ir, žinoma, jokia čia tragedija. Kas tavęs nenužudo, padaro stipresniu... Kas tavęs nepadaro lankstesniu, padaro daug labiau prisirišusiu prie to, iš kur atkeliavai. Bet kuriuo atveju, norėčiau tikėti, kad viskas tik į gera.

Kiek žmonių, tiek nuomonių ir turbūt dar daugiau yra prirašytų ir pridiskuotų minčių apie migraciją, emigraciją bei stagnaciją. Vienok turiu prisipažinti, daugiau nei po ketverių metų gyvenimo ne Lietuvoje vis dar gerai neperprantu, kas yra ta Emigracija. Jausmas panašus, kaip ant tos sulūžusios sofos bendro naudojimo virtuvėj – nepatogu, bet įdomu pabandyti, keista, bet žinai, kad ir sofa gretimoje virtuvėje ne pagalvėlėm klota. Žmonėm, kuriem reikia ypač stipraus jausmo kažkam ar kažkur priklausyti (Dievui, meilužiui ar dviem... partijai, tėvynei, siuvinėjimo kryželiui būreliui, darbuotojų sąjungai, etc.) tampa truputį sudėtingiau, bet tam yra Lietuvių ar kitokios bendrijos, LRT internetu bei „airbaltic“ akcijos pigiems bilietams.

Dažnai turiu labai nuoširdžiai paaiškinti žmonėm, kad nesu ne Lietuvoj ne iš nemeilės gimtinei. Aš myliu Lietuvą. Net tą, apie kurią rašo delfi.lt ir netgi „Lietuvos rytas“, myliu „Panoramą“ su orų prognoze bei „Ryto rato“ horoskopus (net jei jau nebe labai žinau, ar tokie egzistuoja), myliu visus tuos žmones, kurie mane pasitinka, su kuriais miegu vienose lovose ir netgi myliu tuos truputį labai melancholiškus tarp miestinių autobusų vairuotojus (net jei jie nebetaiko studentiškių nuolaidų)... Tik niekaip nenustojau klausus savęs ar gyvenimas užsienyje tikrai yra bėgimas nuo savęs, bandymas įrodyti, kad net jei esi truputį kitoks, esi kažko vertas, bandymas būti originalu... ar.. tiesiog bandymas. Toks pats, kaip kad bandytum visai čia pat, beveik Vilniaus pakrašty ant tos pačios aplūžusios sofos...?!

Tada ateina rytas. Ir pusryčiai. Jei tau labai pasisekė – į lovą. Ir gyvoj dienos šviesoje supranti, kad ir kaip mes norėtume, vis tiek visi būsim tokie. Ir visai nesvarbu, Londone, Rio Dežaneire, Strasbūre ar Niujorke.. visi vaikštom su savo sulamdytom nuo sėdėjimo ant aplūžusios sofos kelnėm bei galvom, kurios dar prisimena Vinipuchą ir Mažąjį Eichą, kuriam kalasi rageliai... visi esam tokie pat gražūs ir pasiilgę paprastų apkabinimų. Ypač kai artėja Kalėdos. Ypač, kai supranti, kad nesvarbu, kiek kartų apkeliausi pasaulį, tavo namai yra ten, kur tavęs laukia.

III

Pomidoras

Patyrusių žmonių išmintis byloja – kuo toliau į mišką, tuo daugiau medžių. Ir tikrai, kuo labiau galvoji, tuo labiau pinasi mintys; kuo labiau stengiesi rasti atsakymus, tuo labiau viskas darosi sudėtinga, nes juk kaip ir Kafka sakė, parašyti trumpą laišką reikia kur kas daugiau laiko, nei parašyti ilgą...

Bet kuriuo atveju: *To dare is to lose one's footing momentarily. To not dare is to lose oneself.* Ir tada, žmogus lieki vienas su savo mažutėm baimėm, kurios užima ypač daug vietos galvoje ir taip labai nori pagalbos, išklausymo ar išrišimo, bet taip ir lieki akis į akį su visata, taip ir nepravėręs burnos...

Bet kodėl būtinai turi būti taip?

Erase and rewind. Užsimerki, giliai giliai įkvepi, nusišypsai, iškvepi, atmerki akis ir viskas truputį kitaip – ir nebijai sakyti gražių dalykų, nebijai būti ne taip suprstas ir tiesiog žinai, kad esi vertas viso pasaulio gėrio, kuris tavęs jau laukia.

Užvakar gavau dovanų pomidorą. Iš visai nepažįstamo ir visai šalia mano namų vaisius ir daržoves pardavinėjančio piliečio. Be priežasties (nes turbūt tai, kad jis tuo metu rūkė ir tiesiog pasikuklino tą pomidorą pasverti, nesiskaito). Be paaiškinimų ir be sąžinės graužaties su didžiu džiugesiu per balas nušokavau namo ir tik tada susimąščiau (taip, taip... kartais užtrunkantis procesas) – kaip dažnai mes tiesiog nepriimam tokių pasitaikiusių dovanų. Ir net ne todėl, kad jos nėra raudonos ir iš anksto norimos. O tiesiog, nes būna nepatogu, nejauku ar keista jas priimti.

Vienas labai protingas žmogus man kažkada aiškino, kad neprašytas patarimas yra nieko vertas ir kad gerais norais kelias į pragarą grįstas. Turbūt tiesa. Bet kaip dažnai gyvenimas nutinka pačiais netikėčiausiais būdais?! Kaip atskirti patarimą, kuris yra tikrai neprašytas, nuo to, kuris yra tiesiog labai tiesus tik nenorimas pripažinti atsakymas į jau seniai kankinančią dilemą?!.. Va, kaip tada?!

O žmonės taip nenustodami vis kalba apie krizę ir iš darbo atleistų ar atleidžiamų žmonių procentus. Mano ofisiuke atleis 15%, tai reiškia – 6,75 žmogaus. Liks nemažai ir dar tas 0.25 žmogaus. Turbūt. Kam šiais laikais lengva. Ir žinau, viskas priklauso nuo požiūrio. *There are no problems, only challenges.* Mes kaip amžini kariai – žinai einam, bandom, krintam, keliamės, einam... *Try again. Fail again. Fail better. Try better. Again and again.*

O aš savo ruoštu vis dažniau pagalvoju, kokiais tapetais nustebinti kai kuriuos savo sielos užkaborius, kiek vidutiniškai pakylančių lėktuvų pamatau per dieną ir kodėl žmonės taip dažnai pamiršta kalbėt(is) nuoširdžiau... Ir dar šypsautsi, nes jei anksčiau paklausus „kaip sekasi?“ išgirdavau nebūtinai tikrą „blogai“, tai dabar jį keičia tikrai dirbtiniai „gerai“.

Apie baimę keliauti

Nežinau kodėl, bet visada maniau, kad kelionės yra labai gražus ir labai skatintinas dalykas. Kelionės, kurios išmoko, užgrūdina, kurios leidžia pamatyti ne tik kitus, bet ir save, nes tai tave automatiškai išspjauna iš jau taip įprastos ir jaukios (kad ir su savom problemom) komforto zonos į nepažįstamą, nenuspėjamą ir kitokį pasaulį.

Turbūt tiesa, kad dėl to vieni kelionėm arba užsikrečia, arba ne. Ir nei vienas nei kitas turbūt nėra blogiau.

Tačiau kartais pajuntu, kad pasiekus tam tikrą amžių, ūgį ar statusą, į keliautojus kartais žiūrima kaip į nelabai patikimus, neapsisprendusius ar dar baisiau – nestabilius žmones. Žmones su paslaptim. Žmones, kurie nuo kažko bėga. Ir, turiu prisipažinti, nelabai suprantu, kodėl. Taip, būna žmonių, kurie bėga, kurie slepia ar slepiasi, tačiau lygiai taip pat būna tokių žmonių ir tarp tų, kurie neiškėlė kojos toliau savojo miesto.

Šiandien po labai žvaus ir malonaus pokalbio su teta Olande klausiau nenuslopinamą o-oo-ooo dėl to, kad į Olandiją atkeliavau viena (nes, kaip jau supratau, meilės emigrantai toleruojami labiau), vedama tik smalsumo, optimizmo ir noro pažinti ar atrasti Daugiau. Susimąščiau – kodėl žmonės taip labai lengvai iš pirmo žvilgsnio/žodžio/įspūdžio nusprendžia, kad puikiausiai pažįstą Tave bei tavo motyvus, nuomones ar lūkesčius.

Tokie mes jau esam turbūt – norintys greičiau padaryti išvadas tiesiog nusprendžiant sau, o ne atvirai užduodant klausimus. O juk tik aną savaitę traukinio konduktorius man nuodugnai aiškino, kad niekada nemanė, kad žmonės yra skirtingi, nes nepaisant mūsų odos spalvos, politinių ar religinių minčių bei kitų, atrodo taip labai žmones skiriančių dalykų, galų gale esam tiesiog žmonės, kurie ieško to pat tik skirtingais keliais.

Bet juk kelionės yra nuostabus ir net stebuklingas dalykas. Ir kalbėdama apie keliones nebūtinai turiu galvoj fizinį judėjimą iš taško a į tašką b. O nubudęs kitoj vietoj, nei užmigai, gali nubusti kitu žmogumi?

Klausimai - nelyginant deimantai, kuriuos laikai dienos šviesoje. Tyrinėk juos visą gyvenimą, ir tas pats brangakmenis sužerės vis kita šviesa... O atsakymai reikiamu momentu atsiranda savaime... Tik turi nepamiršt būt pasirengęs juos išgirst. Ir taip, kartais būna beprotiškai baisu. *Leap of faith*. Žmonės sako, kad dviem žingsniais bedugnės neperšoksi. Žmonės sako labai daug protingų dalykų. Visi kiti turbūt taip ir lieka TV ar vėjo nešiojamose skrajutėse. Jie sako - laikas mylėt ir laikas mirt iš troškulio. Laikas būti ir laikas būti kitur, nes turbūt baisiausia, kas gali nutikti Tau – negalėjimas neskriaust savęs. Ir va todėl labai noriu tau palinkėti nepamiršti, kad liūdniau už mirtį yra neišgyventas gyvenimas.

Ore

Mane visada žavėdavo lėktuvai ir oro uostai. Pastarieji, tarytum realioj erdvėj neegzistuojanti skaistykla, o lėktuvai... su jais gimsta tas jausmas, kai kyli. Tarytum nupiešiamas naujas etapas, duodamas naujas šansas. Galbūt, kai pakyli taip aukštai, gali pamatyti save. Arba save pamesti. Jei tik pats to nori. Šekspyras sakė, „*Journeys end in lovers meeting*“. Tikiu tuo. Miegas, suraišiotas sapnais, miestai ir tikrumo jausmas. Kartais visai nesvarbu, kur užmiegi, svarbu, koks nubundi.

Dabar jau žinau tiek daug gražių dalykų. Dabar jau bijau mažiau, ir dažniau ieškau. Atrandu save per tą ieškojimą, per vaikščiojimą tiesiai per aplinkui, per jausmą, per žinojimą, kad klaidų nėra. Yra tik noras keliauti, eiti, sutikti žmones, likti su jais, linkėti sapnų ir išsipildymų, žinoti, kad išnuomojamų jausmų nėra. Bent jau čia. Čia niekas nemiršta ir nepasibaigia. Čia tik reinkarnuojasi į aukštesnes pakopas.

O kaip dažnai keliaudamas tu atsigręži pasižiūrėti į jau nueitą atkarpelę? Kaip dažnai palygini ją su kažkuo?

„Our bodies know they belong; it is our minds that make our lives so homeless.“ ~ John O'Donhue, Eternal Echoes: Celtic Reflections on Our Yearning to Belong, page 3

Kai kurie priklauso vietom, namam ar žmonėm, o kai kurie – tiesiog kelionėm, amžinam judėjimui? Vienok, kaip Katinas, iš Carrol'io „Alisa stebuklų šalyje ir Veidrodžio karalystėje“, pastebėjo: „Visai nesvarbu, kuria kryptimi eisime“, — pasakė Katinas. „Bet juk svarbu, kad kur nors patektume“, — rimtai pastebėjo Alisa. „Jei pakankamai ilgai eisime, kur nors vis tiek būtinai pateksime“. Ir tada aš vėl labai atidžiai galvoju – kodėl taip dažnai žmonės gyvena tobulam bėgime?

Dabar – kai sustoju, įkvepiu, žiūriu į dangų, žiūriu į save – būtent dabar viskas tampa paprasčiau. Tereikia kvėpuoti ir tobulai nepamiršti, kas yra svarbu.

Apie žaidimus

Kai stebi visuomenę, kartais tikrai suvoki, kad tautai nebereikia duonos ir žaidimų, reikia pyrago. Ir žaidimų, savaime suprantama. Žaidimų šiais laikais būna visokių. Žmonės žaidžia pinigais, jausmais, makaronais, kitais žmonėm. Dar žaidžia žodžiais, slaptažodžiais, priežodžiais, keiksmožodžiais...

Turbūt tikrai sunku viską sudėliot ir dar sunkiau išvardint. Galbūt ir nereikia. Tie, kurie žaidžia – žino, tie, kurie dar ne, suras kaip savo nuosavą stebuklą. *Private miracle*.

Vis mėštau, kokio tobulumo gyvenime visai netyčia atsidūriau. Mane įkvepia šito miesto stogai ir fontanai; senukai ant parko suoliukų, ramiai traukiantys dūmą; vis iš naujo atrandu gatves ir kanalus. Vis iš naujo atrandu žmones, su kuriais dievinu ten pasiklysti.

Išalkau. Išalkau spalvoto gyvenimo. To, kuris tiesiog pilnas spalvų ir kurį moku nupiešti. Dailės mokykloj mus mokė labai daug dalykų. Dailės mokykloj labai ilgai paišiau Dovydą. Po gabaliuką, po lopinėlj. Taip ir neišmokau gerai piešti vyrų. Todėl piešiu sapnus, piešiu moteris mėlynais plaukais ir pūkuotas aveles. Visai kaip Keruakas rašė, mane domina „tik pakvaišę žmonės, pakvaišę gyventi, pakvaišę kalbėti, pakvaišę būti išgelbėti, trokštą visko vienu metu, tokie, kurie niekad nežiovauja ir nešneka banalybių, bet dega, dega, dega kaip pasakiški geltoni fejerverkai, sproginėjantys it žvaigždės, o jų vidury matai: mėlyna šviesa plinta ir sprogsta, ir viskas lekia „B-ž-ž-ž!“

Vieni sako, kad gyvenimą turim tik vieną, ir tą ne visada labai talpų. Turbūt ne visi turi tokį gerumą pasirinkti gyvenimą, kaip palapinę. Arba kaip miegmaišj. Bet vis tiek, juk tu žinai, kaip sako Meksikoj, jei iš gyvenimo gauni citrinų, dar paprašyk druskos ir tekilos! Turbūt čia dar vienas žaidimas. Arba kokia nors jo forma.

Ir man patinka. Nes gyvenimas yra tobulas, kai kaskart, kai vis iš naujo supranti, kad vis dar gali nustebinti save!

Apie ledą

Aš taip niekada ir neišmokau čiuožti. Turėjau baltas pačiūžas. Nepamenu kaip ir iš kur jos atsirado, tik pamenu, kad jau buvau jas išaugus.

Kartais vartydavau jas rankose, sėdėdama ant medinių lakuotų grindų ir vis bandydavau save įsivaizduoti skrendančią virš ledo, besisukančią lyg snaigė. Vis prisimindavau pasaulines čiuožimo olimpiadas ir visus tuos nuostabius besišypsančius žmones, taip tobulai įvaldžiusius kiekvieną judesį, kiekvieną smulkmeną...

Žiūrėdavau į juos krintančius ant ledo ir tuomet negalėdavai pasakyti ar jiems tikrai skauda. Nes viskas balansuodavo tarp tylos ir fantazijos, tarp kameros, nuščiuvusių žiūrovų ir nenuplėšiamos šypsenos nuo to žmogaus veido.

Pamenu solo pasirodymus, kurie išties atrodydavo kur kas tikresni, nei duetai. Galbūt todėl, kad suvokdavau, jog tai yra kur kas arčiau gyvenimo, kur kas tikriau, nes turbūt jau tada bandžiau suprasti, kad gyvenime ne visada yra kas nors, kas gali tave laikyti už rankos ar sukti ore.

Gyvenime mes visi turbūt taip ir balansuojam tarp solo ir duetų, tarp ledo ir šypsenų ir amžinų piruetų vėjuotose tylose. Ir tas balansavimas yra tobulas. Net jei suvoki, kad karts nuo karto išaugi savo pačiūžas arba turi palaukti, kol suaižėjęs ledas bus pakeistas nauju. Svarbiausia nepamiršti to, ką žinojau jau tada, kai tik pirmą kartą susipažinau su savo baltutėlaitėm pačiūžom - svarbiausia reikia bandyti!

IV

Eglutės

Po švenčių būna tas periodas, kai mes visi skubam nudirbt darbelius, kuriuos tyliai ar nelabai atidėliojom švenčių proga. Būtent tuo periodu gatvės būna pilnos nupuoštų ir liūdny ex-kalėdinių eglučių.

Jos tarytum ta Anderseno mergaitė su degtukais - vis dar viltingos, vis dar žalios, vis dar norinčios būti aktualios, bet jau sunkiai įsipaišančios į patrakusiai į priekį lekiančią kasdienybę.

Kaip dažnai tai nutinka? Kaip dažnai nusivaliusi makiažą realybė tampa ne tokia nuostabi, kaip manei iš pat pradžių?

Turiu prisipažinti, man vis dar sunku susivokti, kaip išties jaučiuosi - noriu gailėtis tų eglučių ir kurti joms prieglaudą, terapijos grupelės ar tiesiog nubraukti viską eiliniam - pastoviausia gyvenime yra kaita - pafilosofavimui. Ir kaip dažnai lieku va būtent tokiuose apmąstymuose?

Ir kodėl man taip pašėlusiai norisi rasti kompromisą tarp abiejų. Ir tiesą sakant, būtent čia kažkodėl nenoriu pult siūlyti plastikinių eglučių alternatyvos ar apskrito dekoracijų boikoto. Plastikinės eglutės mane gąsdina. Panašiai, kaip pliušiniai meškiukai-robotai ir ateities galimybė žmogaus smegenų informaciją tiesiogiai įkelti į internetą. Esu senamadiška ir dažnai nostalgiška, nes vis dar skaitau knygas ir neturiu „*aifouno*“. Vienok turiu daug užuojautos iš galiojimo išėjusiems metams ir po naujųjų padrikai šaligatvius nubarsčiusiems konfeti. Gal ne todėl, kad noriu grąžinti praeitį, o todėl, kad taip dažnai matau, kaip mes dažnai pamirštam mokytis iš savo pačių klaidų, iš savo pačių kalėdinių eglučių ir dar dažniau pamirštam sudėlioti tuos konfeti pagal spalvą į reikiamus stalčiukus.

Vat būtent todėl labai noriu tau palinkėti stiprybės ir drąsos dairytis aplink savo dūšią ir mokytis keistis ne draskant ir nemetant visko lauk, o transformuojant tai, ką turi.

Paukščiai

Būtent tada, kai jau ėmiau svajoti apie pavasarį, vėl prisnigo. O apie ką galvoju rytais?
apie cirke dirbančią moterį, kuri neturi aukštakulnių ir nuolat rausta prieš tigrų dresuotoją, kuris nekenčia cigaryų;
apie mieles, kurios nebenori cukraus ir pyraguose palieka didžiules kiaurymes;

apie pieno karvutes pievose palei ežerą tarp geltonų kaip medus pienių;

apie trupiniais nubarstytas skardines palanges, kurios nenutuokia apie įsimylėjusius plieninius lietaus vamzdžius;
apie kaktusus, kurie vietoj spyglių augina šilkverpių kokonus;
apie kaspinus, apjuosusius elektros tinklus taip, kad mažam kaimely jau trečia diena neveikia televizoriai;
apie nedygstančias pupas, kurias žvirbliai barsto pajūryje, o žmonės renka ir neša į muziejų;
apie dar daug dalykų...

Aš šįryt galvojau apie paukščius. Kasryt einu per tiltą ir kasryt virš mano galvos skraido paukščiai. Visokių dydžių ir atspalvių žuvėdros. Ir dar daugybė kitų, kurių vardų ir pavadinimų tikriausiai nė nežinau. Ir tai yra taip pašėlusiai gražu – mėgautis tuo, ko nelabai supranti, ko dar neišnarstei po kaulelį.

O juk buvo tas žymus siaubo filmas. Ir vis galvoju, kodėl nemėgstu siaubo filmų, kodėl mieliau renkuosi sapnus, rožinę spalvą ir guminukų pilnas kišenes. Kodėl mane gąsdina paprasti gyvenimiški dalykai – sėdėjimas prie stalo maigant staltiesės kraštus, kol pasensi; išbarstyti žodžiai, iš knygų nuglostytai viršeliais... Ir tada suprantu, kad su baimėm galima kalbėtis. Kai kartais kalbuosi su paukščiais. Mano baimė kartais laksto stogais. Mano baimė nenuglostyta, laukinė. Kaip ir aš kartais, kaip ta Mažojo Princo lapė.

Toj istorijoj nebuvo paukščių. Bet buvo planetos ir buvo saulėlydžiai, tyla ir rožė. Todėl dabar noriu palinkėti paukščių, tų skraidančių svajonių ir amžino žinojimo, kad tu esi pasaulio veidrodis!

Labanakt.

P.S.

- Vaikeli, paukščio širdy
yra labai maži žmonės.

Fabula birželis

Birželis yra nuostabus metas. Pilnas stebuklų, pilnas išsipildymų ir netikėtų susitikimų. Kai kurie dalykai niekada nesikeičia – palengvėjimas visada ateina laiku. Net jei trūksta miego, kišenių gylio burbuliukams sudėti; pro pravirus langus lengvai plaukioja žuvis. Nes pievose nebetelpa. Tik laumžirgiai suka lizdus, kad kvėpuot būtų lengviau...

Kinrožių žiedlapiai užima kvapą – balti ir rožiniai, balti ir rožiniai.

Ir net kai dangus pravirksta pašėlusiu lietum, net kai metro bilietėlis nustoja galioti, net kai nebežinai, kaip spėti sugauti visus sapnus, net kai traukinys vėluoja aštuoniolika minčių, net tada žinai – vasara tavy ir tu joje. Nes dabar jau žinau – po tornado ateina ramybė, po vėtrų – išgulėti laukai. Orbita lieka ta pati, keičiasi planetos, keičiasi žodžiai ir birželiai. Tik ta pati *day out of time*.

Ir tada, šitą nepakartojamą birželį supranti – tavo gyvenimas -- nesibaigiantys tiltai. Miestai ir vėjai. Karavanais keliauju ir nebijau net sudilti. Nusėda nuojautos stebuklais ant stiklo ir lieka tik tiltai. Nesibaigiantys tiltai. O permainų viešpats ant perėjos stovi. Netyla garsai, telefonas ir sielos. Jos glostosi, laukia, netyla. Nematomi šoka vasarvidžio povai. Nusėda taip tyliai nelyg nepakilę. Ant odos nudyla mėnulis. Lošimo kauliukai parodo atokvėpį, o viešpats prie perėjos – geras, bet bukas, – jau kelkraščiu eina. Ten - sielos po tiltu.

Bet kam? Kodėl? Už ką?

Gi dabar tik žuvis migruoja nuo lango prie lango. Pavargę žiūri žemyn į mano, per klaviatūrą bėgiojančius pirštus... Ir laukiam. Laukiam naujo vakaro. Su kinrožių kvapu - baltai ir rožiniai, baltai ir rožiniai...

Airplanes and wishes

O pasaulis taip pašėlusiai mažėja! Net jei kartais prireikia tiek daug laiko įveikti berods visai nedidelį atstumą. Berods tik prieš kelis šimtus metų Kristupas manė, jog pasaulis tėra trys kontinentai; kur vaikus prieš miegą gąsdindavo legendom, jog nukritus nuo pasaulio krašto, papuoli geriausiu atveju jūros monstrui į nasrus... Ir štai, nubundu eilėje žmonių, kurių gyvenimai truputį susijaukia, kai vienas visai nedidukas lėktuvas nenuskraidina jų į Amsterdamą.

Tuomet prireikia daug kantrybės, daug atidaus stovėjimo eilėse, kaip vienas iš mano likimo draugų pastebėjo „kaip prie dešros tarybiniais metais“ ir dar daugiau žinojimo, kad viskas turi prasmę ir galų gale pasibaigia sėkmingai.

Bet apie viską iš pradžių.

Tas beprotiškai įdomus jausmas stebėti lentoje pasirodančius žodžius „*cancelled*“. Tarp žemės ir dangaus; tarp namų čia ir namų ten; tarp sugedusio kavos aparato ir kavos už tris eurus ten viršų. Vienok turiu prisipažinti – šypsojasi, nes tai taip nuostabu atrasti naujus aspektus viso to, ką mes vadinam gyvenimu. Mėgstu stebėti žmones. Nemėgstu nežinios. Žinau, kaip labai lengva prisirišti prie sistemos, prie žinojimo, kad kas benutiktų, viskas bus nuostabu ir viskas bus taip, kaip turi būti, kaip parašyta vienam iš didelės instrukcijų knygos puslapių. Ir tai svarbu, bet dar svarbiau nustebinti save, nepamiršti, kad reikia kvėpuoti, odą tepti drėkikliu ir šypsotis.

Kažkas aną savaitę man sakė, kad žmogaus odos plotis yra apie du kvadratinis metrus. Ir todėl būtent oda yra didžiausias mūsų visų turimas organas. Va ir anatomijos pamoka. Man atrodo, kad kai kurie žmonės gimsta su plonesne oda, nei kiti. Jie jaučia truputį labiau ir atidžiau klauso. Net jei nesupranta kalbos. Mes visi visi tokie protingi ir visi tokie dideli didelių reikalų žinovai, bet man atrodo, kad tie žmonės tiesiog jaučia. Ir šypsosi. Tyliai vakarais, kai leidžiasi saulė arba kai sniegas krinta ant asfalto. Ir kartais rašo eilėraščius. Arba ne. Labai svarbu rūpintis tuo, ką turim. Labai svarbu svajoti, kad tai, ką turim auga ir tobulėja, nes brangiausi pasaulyje dalykai nėra perkami ar parduodami.

Ir taip kartais tampa truputi per daug filosofiška ir truputį per daug mąstanti apie tai, kas tampa kasdienine duona, kai nustoji valgyti duoną?! Tuomet lieka tiesiog paprasti gražūs pasaulio dalykai – rytinis vasaros lietus, pilnos lentynos knygų, draugai, arbata, geri filmai panakčiais ir žinojimas, kad net atidėti skrydžiai atneša naujų svajonių.

Kad keliautum

Kad keliautum, kartais reikia taip daug stiprybės, energijos ir amžino neblėstančio optimizmo (kai kas tai dar vadina dzin budizmu). Kaskart tuo įsitikinu ir kaskart šypsausi, stebėdama dėl neišjungtų elektronikos priemonių lėktuvui leidžiantis ar kylant susijaudinusius oro palydovų veidus.

Ypač šiandien. Lėktuvas Vilnius – Amsterdamas pilnas sudirgusių kūdikių, plepių mergaičių, kurios negali suprasti, kuo anglų kalba apelsinų sultys skiriasi nuo obuolių sulčių, orių verslininkų ir dar oresnių politikų/šou verslo žvaigždžių bei žvaigždučių. Žinoma, buvo ir paprastų mirtingųjų.

Vos penkias savaites nematyta Lietuva vistiek sugebėjo mane nustebinti savo politinėm slėpynėm, auksiniu rudeniu bei kavinėse sunkiai surandamais vėdarais. Nustebau ir pagaliau leidusi sau išgirsti visas tas diskusijas apie išėviją, emigrantus, jų duoną, protų nutekėjimą bei patį lietuvių tapatybės suvokimo klausimą. Kad ir kaip bebūtų keista, po visų tų metų gyvenimo ne Lietuvoj, nepriskiriu savęs išėvijai ar emigrantams. Jaučiuosi taip, nelyg niekada nebūčiau palikus savo gimtos šalies. Ir turbūt ne dėl to, kad grįžtu čia bent du sykius per metus ir turbūt ne todėl, kad iš šalies važiauvau vos keliems mėnesiams, kurie išsitęsė iki beveik septynių metų. Turbūt mieliau save priskiriu lietuvių nei Lietuvą palikusių tautiečių grupei. Net ir nepaisant to fakto, kad kažkas man minėjo, jog jos abi jau ima būti panašaus dydžio. Tuo pačiu nekantriai laikiu gyventojų surašymo.

Kaip baugu yra sakyti – laba diena, aš Evelina, esu emigrantė. Et, juk kelionė autobusu iš Vilniaus į Uteną trunka tiek pat laiko kaip ir mano kelionė iš Vilniaus į Amsterdamą, o savo šeimą matau bene dažniau, nei kai kurie mano draugai, gyvenantys Lietuvoje. Galbūt tiesiog išties bijau priklausyti bet kokiai grupei?

O galbūt esu pripratusi prie amžino kelionių jaudulio ar noro jaustis laisvesniam, mažiau suvaržytam visuomenės nuomonių ar tam tikrų socialinių normų? Jei net gydytojai ima domėtis mano socialiniu statusu, nes pasirodo, kažkuriuo momentu, nepaisant, koks nuostabus tavo gyvenimas, kai kurie dalykai tampa visiškai nebeužtektini ir nebelieka jokių pasiteisinimų, nes tauta ir papročiai mėgsta skaičių du bei jų daugybą. Ir galbūt tokiom akimirkom tik aš pasijuntu truputį prastesnė. Ir taip, juk kartais tikiuosi, kad gyvenimas užsienyje bus savotiška balta vėliava ar geltona kortelė, kurios dėka galėsiu ilgiau pasėdėti ant vienišų/savęs dar ne iki galo atradusių asmenybių suolelio. Ir galbūt todėl, kaskart grįžusi į gimtus kraštus, jaučiu tokia didžiulę, nors ir nerašytą atsakomybę nebūti „tuo tipiniu emigrantu lietuviu“. O gal prisigalvoju? Galbūt turėčiau tiesiog numoti ranka ir būti tiesiog? Nustoti bandyti analizuoti, pa(si)teisinti? Juk nepalikau Lietuvos dėl to, kad jos nemyliu. Nepalikau ir bėgdama nuo kažko. Tiesiog buvau tokioj situacijoj ir tokioj vietoj, tokiu laiku, kuris mano gyvenimą nuvedė būtent ta linkme. Ir tikrai dėl to nesigailiu, nes galų gale, svarbiausia, ne kur esi, bet koks esi ir kiek tau brangių žmonių, visuose pasaulio kampeliuose laiko tave savo širdyse.

Nėščios tylos

Kai visi garsai nutyla, aš imu skaičiuoti laiškus, pasakas, knygas, nepaišytus atvirlaiškius, neišsiųstus atvirukus. Kai viskas nutyla... sterili ta tyla. Tikra ir nėščia. Inkubacijos periodas.

Močiutė man pasakodavo apie Adventą. Turbūt taip turi būti prieš Kalėdas. Net jei ką tik atšvenčiau Hanuką. Net jei tikrai tikiu visom pasaulio spalvom. Tikiu visu gėriu žmonių širdyse. Kartoju – tebūnie jums taip, kaip tikite.

Mano žiemiškos dienos bėga stiklinio pastato devintam aukšte. Visai šalia to balkono, ant kurio taip elegantiškai leidžiasi snaigės, visai šalia sankryžos: pakilimo takas į dangų – Amsterdamas – amžinas sniegas. Ir aš vis dar kvėpuoju naujais atradimais – kai pakyli į dangų ir žinai, kaip kartais sunku nusileisti. Piza – Roma – Kopenhaga – Amsterdamas. Ir aš vis dar ieškau tikrų namų, kur durys varstosi su meile, kur žvakės šildo ir garuoja arbatos puodeliai. Kur, svarbiausia, nurimsta širdis. Net jei širdis nori klajoti, ieškoti, visi norim namų. Ypač, kai artėja ilgiausia naktis metuose. Ypač, kai vis mintinai kartoju, kaip išlaikyti visus kamuoliukus ore.

Klajoklis jausmas. Mokausi skaityti žemėlapius – širdies, akių ir žodžių. Kaip išties mažai mes žinom. Kaip išties ilgai užtrunka nueiti pačius trumpiausius atstumus. Geografijos jau nesimokau – tiesiog gyvenu ant gaublio. Mokausi pasimokyt iš svetimų klaidų ir stebiu, kaip žmonės moka savim už tas pačias klaidas. Ir net jei atstumas nuo paryčių iki kavos užtrunka ilgiau, net jei išbarstom žingsnius visose naktyse, jie vistiek šypsosi tyliai. Kas tie jie? Net ir rytas nežino, nepažįsta, turbūt ir nematė. Vakaras kvailas, o rytas protingas, bet ar išgysim pakol saulė sugrįš?

V

Vitražas

Mano dienos pilnos malonių panašumų – keliuosi, geriu arbatą, klausau, kaip protingi žmonės protingai šneka, pakaišiodami savo kalbas žavingų juokų arba tiesiog klausau muzikos. Tokios, kurios pažadina šypsenas ir nuteikia naujai dienai. Net jei už lango dargana, net jei pavėluoji į traukinį arba į metro. Net jei traukinys neturi vairuotojo arba langelio gynam orui. Ilgiausios mano dienos dalys prabėga baltai pilkam ofise, kuris pilnas Labai Svarbiu Žmonių ir Labai Ypatingai Svarbių Sprendimų.

O šiaip tai šypsai. Nes dienos po truputį ilgėja ir truputį daugiau saulės lūpų kampučiuose. Viskas dėliojasi ir vakarais mane aplanko pasakos, geri žmonės, šiltos mintys ir tikras žinojimas – *everything is going to be ok in the end, if its not ok, its not the end.*

Dar skaitau labai daug knygų. Puslapius nuglostančios akys. Dar skaitau žmones ir laiškus, kuriuos ne visada išsiunčiu. Pastebėjau, kad kai kurių žmonių veiduose neatsispindi jų amžius. Turi beprotiškai atidžiai įsižiūrėti, įtempti kiekvieną raumenėlį, kad matytum, kad viską matytum. Ir tada, kai jau manai, kad matai, supranti - laiko nėra. Todėl jis ir neatsispindi, neįsirėžia veide, neatsispindi veidrodžiuose. Jis tiesiog nuteka kartu su lietum, nusvyla saulėj, palikdamas vos įžiūrimus pėdsakus. *Some short stories take up a lifetime.*

Laikas, kuris nuslysta, odos, iš kurių išsineriam, drugeliai, kuriais tampam bei visi tie pelenai iš kurių kylam feniksais. Tiek daug laiko praleidžiam ieškodami žmonių, juos atrasdami, juos laikydami, nuo jų bėgdami. Ir tik dabar imu suvokti, kad labai dažnai mes tiesiog pamirštam kodėl. Ir kad kartais tai tiesiog yra nuolatinis ir nesuvoktas bėgimas nuo Nuobodulio. Nuo to, kurį alyvine ir pilka spalva apvedžiojo Milašius.

Tas laikas, kuris nuslysta mūsų veidais – gal dėl to vis dar truputį bijau stotelių. Tačiau dievinu oro uostus. Terminaluose visi lygūs. Visi prašalaičiai, svečiai. Gali išsipasakoti savo gyvenimą gretima sėdinčiam žaviam nepažįstamajam ar tiesiog grakščiai šyptelti prabėgančiai stiuardesei. Čia viskas leidžiama ir čia viskas gražiai sudėliota į nerašytas taisykles. Ir viskas – single use. Nes niekada čia nebegrįši taip ir toks.

Man atrodo, kad lengviausia įsimylėti oro uostuose. Ta meilė trunka tiek, kiek trunka tavo skrydis ar tavo laukimas. Amžinybę ir sekundę. Minutę ar dvylika valandų. Du kartus aplink pasaulį. Ir visi žino, kad viskas tiesiog beprotiškai laikina.

„Užbaigtos moterys greit atsipyksta. Vertingosios irgi. Fragmentai – niekad“ (E. M.R.)

Taip džiaugiuosi šituo koliažu, kurį vadinu gyvenimu.

Pienas

Jau pavasaris. Net jei kol kas turbūt tik širdy ir kalendoriuj, bet žinau – viskas susidėlioja. Viskam savas laikas ir sava prasmė.

Žiema buvo ilga. Ilga ir lietinga. Su dideliais atradimais, fejerverkais ir amžinu ieškojimu. O esu tikra, kad ieškojimai visada išsipildo. Ir viskas turi prasmę. Vis dar prisimenu paprastą taisyklę – jei niekam nerašai, tai nieko ir negauni... Jei niekam nesakai, kad lauksi, niekas tavęs neaplanko.

Gyvenam tobulai gražius gyvenimus - ir krinta vanduo ir niekaip negali nukristi – neišsiskleidęs dar kovas; ir vasara dar toli...

Saulėtekio devyniolika (kažkada gyvenau). Mažos virtuvės ir didelės vonios, kur skęsta tikėjimas, muilas ir panika -

Šypsosi mirkdamas lyrinis veidrožio,

Lyrinis herojus -

Nei Cheguevara, nei Čeburaška - slidaus tapatumo, svetimo rankšluosčio žvilgsnis - ir pažadi keistis. Užaugi sau.

Užaugi mamai ir tėvynei ir tada supranti – visa tai, kuo taip labai tikėjai tiesiog apsiverčia aukšty n kojom. Pasaulis kvėpuoja pavasariu ir kaip visada, pro švariai išvalytus langus matosi daug švaresnis pasaulis.

Mano pastarosios dienos pilnos gyvenimo kitose laiko zonose, kelionėms nelieka vietos, todėl keliauju laiku. Keliauju mintim. Dažniausiai gyvenu laike GMT-3.

Dažniausiai geriu žalią arbatą ir kartoju *have a good day*. Tada susimoku kriauklelėm, kad galėčiau pakelti akis į dangų, o žemės pakraštį žmonės atsistoja ant galvos ir šoka kankaną. Ir pro perregimus bažnyčios vitražus matosi auksu išpuoštas altorius ir namas nubyrėjusiu tinku.

Ir taip taip - pašėlusiai laukiu tikro pavasario. Tų, kurie kišenėj būtų po šimtą. Laukiu. Kasdien pjaustau savo laukimą griežinėliais. Labai taisyklingai. Kramsnoju. Ryju savo laukimą. Laukiu. Auginu jį šiltnamyje. Plaukų nešukuuju. Karvė (žalmargė), gyvenanti Islandijoje, vakar parašė laišką. Skaičiau atsisėdus ant laiptelių į antrą traukinio aukštą. Linksma buvo laiškas. Pilnas pieno. Varvėte varvėjo, kai kvatojau. Pagirdžiau pienu savo laukimą – sveika, sako daug kalcio. Tik lietuviškas pienas gardesnis. Ir gyvuliai gražesni. Jie plaukų nesišukuuoja. Visi moka mūkti... Negirdėjai? Kiaulės mūkia, vištos mūkia, ožiai su ožkom mūkia. Paskui pradeda staugti. Geležiniai Gedimino Vilkais. Staugia vištos, staugia arkliai, kol galiausiai ima klykti. Taip ir nuklykautų į pelkes, ten skęsta kartu su gervėmis. Gražūs lietuviški gyvuliai. Pieningi. Su gervėmis sutaria. Kriokia lietuviški gyvuliai ir vienas Dievas supranta, jog tai – jų malda... Meldžiasi kriokdami, kad iškrioktų, išmelstų savo laukimą. Jis nebetelpa šiltnamyje, kruvinai nučiulpia karvių tešmenis... Jis per kietas, kad supjaustytum griežinėliais, per minkštas, kad kapotum židiniui, per ilgas, kad prarytum, per trumpas, kad išspjautum. Jis pats pradeda laukti ir dauginasi skrandžiuose, apsidulkina plaučiuose, sproginėja galvose. **Kokios sūrios laukimo kiaulpienių sėklos! Neužsprink**. Dar reikia palaukti. Dar... Jau...

O radijas pranešė: „Japonijoje auga aukų skaičius...“. O radijas dar kartais tau pasako, kad gimei laimingas. Juk tavo dangaus nekontroliuoja niekas. Nors, aišku, kiek ten to dangaus virš tavęs – nė malūnsparnis netilptų. Gal tik gandrai. O gal net du gandrai...

Vėjas

When I let go of what I am, I become what I might be. – Lao Tzu

Visą laiką manydavau, kad permainos yra tai, kas tau nutinka. Panašiai, kaip nutinka lietingos dienos, žemės drebėjimai ar sugižęs pienas, net jei pakuotė sako, kad jo galiojimas dar nepasibaigęs. Permainos tiesiog nutinka. Taip pat manydavau, kad vienintelis dalykas, kurį galime daryti, tai tiesiog pereiti visa, kas nutinka, pačiu švelniausiu ir mažiausiai skausmo sukeliančiu keliu.

Ir štai, mano pačios nuostabai, pastaruoju metu mokausi, kad permainos yra tiesiog aukštesnis laiptelis į tą geresnį save, geresniam kontekste. Permainos yra šansas leisti sau save atrasti iš naujo, įrodyti sau, kad viskas tiesiog natūraliai tobulėja. Ir, žinoma, kiekvienas drugelis turi išsiristi iš kokono ir tai nebūtinai būna neskausminga. Tai viena iš gražiausių dovanų, kurias gali pats sau padovanoti – leisti gyvenimo upei nešti tave, nesipriešinant, nebandant pagriebti paupio šakelių ar bandant prisikrauti pilnas kišenes akmenukų. Kažkada bandžiau. Kažkada netgi bandžiau plaukti užsimerkus – nes juk sako, kad jei nematai, tai neskauda. Bet skauda po to, kai bumpiteli į kokį atsitiktinį akmenį ar visai nieko neįtariantį pakeleivį. Kažkada girdėjau, kad su laiku gyvenimas netampa lengvesnis, tiesiog mes tampam labiau atsparūs, labiau mokantys (iš)gyventi.

Kiekvieną kart, kai mano gyvenime įvyksta kažkokie seismografiniai pokyčiai, visada stengiuosi kvėpuoti ir išgyventi tai, išanalizuoti, nupaišyti žemėlapij, kad – neduokdie – mokėčiau grįšt atgal. Arba tiesiog žinočiau ir pažinčiau tą amžiną *you are here* tašką. Ir tai nėra taip paprasta, kaip kartais gali pasirodyti. Net ir pati kvėpavimo dalis. Mano jogos mokytoja amžinai kartoja, nesvarbu, kokioj pozicijoj esi, nesvarbu, kaip sunku ar ką bandai sau įrodyti – svarbiausia yra kvėpavimas. Visa kita susidėlioja, apimsta, nuslūgsta. Ir dabar, turbūt pirmą kartą gyvenime nuoširdžiai mėgaujuosi permainom. Ir kvėpavimu, ir tuo vėju, kuris kaskart suvelia, kad ir kaip kruopščiai sušukuotus plaukus.

Galbūt paradoksaliai, bet prieš daugiau nei du metus, palikau miestą, kurį vadinau vėjų miestu. Ir dabar, pereinant į kitą etapą ir vėl kalbu apie vėją. Atsigręžiu atgal ir šypsaisi su meile visiems tiems, kurie mane sutiko, kurie apkabino, kurie pasilabino ir nužingsniavo toliau ir ypač tiems, kurie pasiliko. Esu labai dėkinga. Esu labai laiminga, kad turiu visą pasaulį pilną dangaus, saulės ir kaštonų žydėjimo.

Apie gyvenimą ištiestais delnais

Vakar mama man pasakojo, kad ateidama į šį pasaulį užtrukau 36 valandas. Kai pagalvoji, labai ilgas laikas. Kartais mąstau, ar tikrai nenorėjau atsirasti šiam pasauly, nes jau buvau mačius jį ne vieną ir ne du kartus, o gal tiesiog ... tiesiog buvo kitų priežasčių. Galų gale, juk net nežinau, ar egzistuoja tie visi kiti gyvenimai.

Galbūt visa tai, ką matom, ir yra visa tai, ką turim. Su visa druska ir visais prieskoniais, nubalnotais keliais ir dar neatrastais stebuklais. Ir tada prisimenu, kad ir kokie gražūs saulėlydžiai, kad ir kaip nuostabiai pavasariais kvepia alyvos ir šventes nuspalvina Kalėdinės eglutės, šitas gyvenimas pilnas absoliučiai visko.

Būtent tai ir sužinojau atmerkus savo dideles, iš tėtuko paveldėtas akis. Jei nenoriu viena valgyti sumuštinio, rizikuoju, kad ji iš manęs atims geriaus draugas šuo; jei noriu išmokti rankomis gaudyti vėžius, turiu nepamiršti, kad būtinai kuris vienas ims ir įgnybs į pirštą.

Visos pamokos, kurias, iki galo ar nelabai, išmokau ir vis dar bandau įsisavinti, galų gale reiškia tik viena – eik per gyvenimą ištiestais delnais. Kaip Škėma Baltoj Drobulėj rašė, noriu eiti per gyvenimą be lietsargio. Lietus daug ką nuplauna, jei kažkas užsilieka, turbūt tai būna išgydoma šokoladiniais ledais ir ledinukais. O jei ir tai nepadedą, sako, kad viskas praeina.

Ir dabar, daug kartų krintu vis ant tų pačių, jau n kartų nubalnotų kelių, delnais ariu asfaltą ir vistiek didelėm akim žiūriu į dangų, į žvaigždes ir dar nepasiektus horizontus.

Nes kūnas – lova

Vakar majų kalendoriuj buvo pažymėta kaip diena, kurią pasibaigia vienas ciklas ir prasideda kitas. Nauji metai. Nauji etapai. Ir jaučiu tai, nes viskas kinta, ne tik kintant planetoms, ne tik judant dangiškiesiems, bet ir žemiškiesiems kūnams. Nes kūnas - lova, tebūnie atleista gulintiems, bet ne miegantiems.

Galbūt todėl dažnai bijau užmigt – pamiršti tai, kas svarbu, kas daro gyvenimą tikrą, gerą ir įkvepiantį. Pamiršt sustoti akimirksniui ir ramiai su šypsena mėgautis tuo, kaip tavo gyvenimas skleidžiasi lyg nuostabi, dar niekieno neatrasta paslaptis gėlė. Kaip ji auga, kinta, tobulėja, duoda vaisius ir vėl iš naujo atgimsta po tobulų dvasinių žiemų.

Pastarosios savaitės buvo tokios pilnos tokių nuostabių dalykų – kelionių, tikro vasaros lietaus, lėktuvų, naujų susitikimų, senai nematytų draugų, pasirinktos šeimos jausmo, naujų namų jaukumo, muzikos, knygų, pokalbių iki paryčių, ugnies jausmo, laukimo. Viskas gyvenime susidėlioja iš smulkmenų. Ir tos smulkmenos, lyg maži burbuliukai padaro tavo gyvenimą tokį nuostabiai stebuklingai spalvotą ir pilną. Ir svarbiausia turbūt atrasti balansą. Svarbiausia nepamiršt, kad tai, ko nori, visuomet gauni. Galbūt kita kaina ir ne visada tiesmukai, bet visada ateina tai, ko lauki.

Pastarosiomis savaitėmis taip pat supratau, (ir vėl) koks reliatyvus yra laikas. Kaip viena naktis viską apverčia aukštyn kojom, kaip vienas susitikimas parodo, kaip toli gali nubėgti. Ypač nuo savęs. Tuomet prisimenu, kad Hesse sakė: "Pasaulio istorija - tai varžybos laike, lenktynės dėl pelno, dėl valdžios, dėl turty, ir jose visados svarbiausia tai, kam užteksią jėgų, laimės arba niekšiško nepažiopsojimo momento. Tuo tarpu dvasios veikalas, kultūros veikalas, meno veikalas - gryna priešybė, jie visada reiškia ištrūkimą iš laiko pančių, žmogaus šuolį iš savo instinktų ir iš savo inertiškumo purvo į kitą plotmę, į nesujusią su laiku, išsivadavusią iš laiko jungo, dievišką, visiškai neistorišką ir antiistorišką būtį."

Gyvenimas, kaip žaidimas. Gyvenimas – kaip žaidimas stiklo karoliukais. Ir kartais būna per daug – o atrodo, tik truputis. Toks tobulas medis ant šimtametės žolės. Esu tokia dėkinga už laiką, už karoliukus ir už amžinus klausimus.

Septyni kamuoliukai tylos. Ir kūnas – tik lova – nubundam ir einam nušvisti.

Sugrįžimai

Kaip kartais keista sugrįžti į vietas, kurias kažkada laikei savas. Dar labiau keista grįžti į vietas, kurios yra dalelė tavęs. Arba tavo šaknys. Tavo namai. Ten, kur nurimsta tavo siela. Net jei trumpam, net jei tam labai lėktuvo skrydžių apribotam laikui.

Jau daug metų, kaskart vis grįždama į Lietuvą nerimauju. Kaip ten viskas. Ar labai pasikeitė. Ar labai pasikeičiau aš. Ir kaskart, oro uoste išvydus mamą ir tėtį viskas tampa taip paprasta ir tikra, ir pažįstama. Taip jau yra, kad tie žmonės, kurie tyliai ar nelabai yra visada šalia, net jei ir daugybės kilometrų atstumu, jie visada lieka pačiais pačiausiais palaikytojais, fanais ir tiesiog išklausojais.

Ir, tiesą sakant, tai ir yra svarbiausia. Nepaisant viso to, ką randu žiniasklaidoje apie emigrantus bei jų būjt, niekaip nerandu būdų su tuo identifikuotis. Taip, išvažiavau savo noru, taip pati pasirinkau savo kelią, net jei duotuoju momentu nelabai suvokiau, kas ir kaip, taip gyvenau keliose šalyse ir keliose jų sostinėse, bet niekada negrįždavau į Lietuvą čia pasilikusiems aiškinti, kad užsienis yra pasakų šalis, ar tuo labiau, kad būtis ten kelia mažiau egzistencinių klausimų.

Kiekviena tyla turi savo aidą. Kiekvienas žmogus turbūt išeina savo mokyklą. Kolkas mano mokykla – tas tik nutildomas kaltės jausmas, kad kasdienybėje esu taip toli nuo ten, kur turėčiau būti. Kad nevisada galiu netelefonu padėti daryti sprendimus, net jei jie yra gan buitiški. Ir, žinau, vis kartoja man draugai, kad net Lietuvoj gyvendami jie kone tiek pat kartų mato savo tėvus, kaip ir aš, negaliu liautis galvoju, kad kai kuriuose sprendimuose taip dažnai turi kentėti mylimiausi žmonės.

Betgi kalbėjau apie sugrįžimus. Apie įvykių cikliškumą, apie potvynius ir atoslūgius, apie mėnulio ratą... Sako, kad rugpjūčio dangus pilnas krintančių žvaigždučių. Linkiu būtinai nepamiršti užversti galvą aukštyn į tą nuostabią 3D visatą su visom nuostabiausiomis galaktikom, Grįžulo ratais ir tobula kosmine tyla, ir palinkėti žmonijai gėrio, geraširdingumo ir ramybės.

Stiklainis rūko

Gražus šitas ruduo. Dažniausiai dienos būna pilnos rūko, gyvenimo pamokų ir amžino noro užaugti, pasiekti tą didelį stiklainį, pilną sausainių, magnolijų kvapo, išsipildančių svajonių ir turbūt dar milijonai dalykų, kurių dar net negaliu įsivaizduoti.

Man patinka rūkas. Man patinka žaisti jausmu, kad pasaulis, kurio nematai pro langą išties ir neegzistuoja. Ištrintas pasaulis. Kas lieka tada? Ką matai, kai nematai nieko? Ką nugali pilka masė, kurios negali nugalėti šviesa? Kaip dažnai mes tapatinam save su tuo, kas matosi pro langą? Kaip dažnai pamirštam, jog tiek daug dalykų yra pašėlusiai svarbūs, net jei nematomi plika akim, net jei nematomi pro iliuzijų rūką?

Man labai ilgai užtruko suvokti ir įsisavinti, kad esu nebūtinai tokia, kokia esu, o tokia, kokią save susikuriu. Kasdien. Iš to rūko, vadinamo gyvenimu. Kažkur skaičiau, kad negalima sutrumpinti kelio ten, kur iš tiesų verta eiti. Pati renkuosi žmones, įvykius bei reakcijas į juos. Pati renkuosi, ar į darba minti dviračiu, ar važiuoti tramvajum.

Visada pati. Ir todėl mokytis būti bei būti atsakingu už savo gyvenimą yra sunkiausia. Ne tik būti atsakingu, bet ir būti dėkingu. Ir mėgautis kiekviena tobula jo akimirka. Net jei tikrai šalta būtent šį rytą minti dviračiu į darbą, net jei pamiršti kieno nors gimtadienį ar tiesiog nori iškeisti vakarėlį su daugybe žmonių į pasisėdėjimą su knyga.

Dar labai dažnai pamirštu būti dėkinga visiem tiem nuostabiems gamtos stebuklam – krentantiems lapam, krentančiam rūkui, visom spalvoms dangų nusėjantiems debesėliams... tai taip lengva pamiršti, kai gyveni mieste, kur viskas turi savą ritmą ir savą kelią. Būti dėkinga vis dar mokausi. Pasakyti ačiū. Ir pajauti tai. Tiesiog. Žinoti, kad esi labai mažytė nuostabi stebuklinga, tave supančio pasaulio dalis. Ir, kad visa tai, ką padarai kitam, kažkada grįš ir pas tave.

Todėl būtent dabar, kai už Atlanto žmonės švenčia padėkos dieną, ir aš norėčiau priminti dėkingumo galią, norėčiau priminti, kaip nuostabu yra nuoširdžiai sakyti ačiū.

Ačiū.

VI

Pasaulio pabaiga

Man tikrai atrodo, kad artėjant Kalėdom, Hanukai ir Naujiesiems metams, pokalbiai tampa tokie kur kas labiau pilni konkretumo, melancholijos ir skubėjimo. Net jei visa tai priešaringa.

Kalendorius sako, kad jau žiema, nors mano matytas sniegas ištirpo po maždaug penkiolikos minučių ir aš vis dar religingai keliauju į ofisą dviračiu. Kiti pažiūrėję į kalendorių man vis primena, kad jau visai ne už ilgo mus užklups pasaulio pabaiga.

O kada baigiasi pasaulis? Kai pavargęs po darbų užmerki akis levandom kvepiančiam miegamajam ir žinai, kad pasaulis vėl prasidės iš naujo, kai nubusi jau naujoj dienoj? Ar tai būtina turi būti susiję su pasaulinėm kataklizmom, ateiviais ar kažkuo panašaus?...

Mano galvoje pasaulio pabaigos panašios į besikeičiančius vaizdus pritemdytoj seno kino teatro salėj – viskas tik tobulėja, kai išmoksti gyventi akimirkoj, kai išmoksti prisiminti, kad tai tik daugybė skirtingų paveikslėlių, lekiančių pro tavo akis nepastebimu greičiu. Jausmas toks, lyg plaukiant per Bosforo sąsiaurį, kai jauti, kaip du kontinentai vienodai tave traukia.

Pasaulis baigiasi, kai nustoju tikėti, kad kita akimirka atneš kažką naujo, kai tyliai atsidūstu ir pamirštu įkvėpti. Kai žinau, kad cukrus arbatoj ištirps ir jo nemaišant. Todėl auštant Naujiems, noriu palinkėti tikro gyvenimo magijos skonio ir priminti, kad niekada nereikia bijoti – nubalnotų kelių ar kelionėse pamestų lagaminų – juk svarbiausia, kad širdis būtų pilna šviesos ir šypsenų!

Apie tiltus

Visai neseniai suvokiau neginčijamą tiesą – kad išliktum, turi mokėti gyventi be nieko. Turi išmokti pamiršti tai, kas yra taip įprasta ir berods neginčijama. Optimizmas miršta pirmiausiai. Tuomet miršta meilė. Ir galiausiai – viltis. Bet tu vis dar gali gyventi toliau. Kvėpuoti, žvalgytis į debesis ir netgi šypsotis.

Jei paklaustum kodėl taip, aš turbūt pasakyčiau, jog net be šitų fundamentalių ir nuostabių dalykų gyvenime yra daugybė kitų dalykų, kuriuos gali branginti, vertinti ir netgi jaustis pilnas su jais. Kaip aš gyvenu be tavęs? Aš padedu tave į savo širdies muziejų, kur einu taip dažnai, kaip tik galiu ir bandau iš to gauti kuo įmanoma daugiau, prieš baigiantis muziejaus darbo valandoms...

Gyvenime yra daugybė muziejų ir daugybė slaptų širdies užkaborių. Yra pašėlusiai daug neatrastų durų, be raktų, joms tinkančių. Aš vis dar mokausi išjausti kiekvieną nesuprantamą žodį, kiekvieną neišskaičiuotą jausmą ir atrasti naujus dalykus, kuriuos galėčiau saugoti mano širdies muziejuj.

O žinai tą jausmą, kai grįšti iš kelionės ir matai, kokios nepasikeitusios yra tavo namų durys, kokios vis dar tokios pat yra tavo namų sienos ir tik tu nesiderini prie viso to interjero. Nes viskas jau pasikeitę. Entropija. Juk negali jau išspaustos dantų pastos sudėti atgal į tūbelę. Ir negali grįšti toks pats, koks iškeliavai. Ir tai yra nuostabiausias stebuklas, kurį galiu įsivaizduoti.

Kartais nubundu paryčiais nuo maldų, sklindančių iš aukštų minaretų. Ir nebegaliu užmigti, nes kambario sienomis ima skliti ramybė. Ji varva nuo užuolaidų ir tyliai pripildo tuščias stiklines, širdies užkaborius bei akiduobes. Tada suprantu, ne miestai yra pilni žmonių, gatvių, pasimetusių katinų, traukinių, sudužusių puodelių, pamestų monetų, pastatų ir restoranų. Žmonės yra pilni miestų, žemėlapių ir atsikartojančių maldų. Ir tu gali tik svajoti būti toks laimingas sutikti būtent tą, kuris mokės skaityti tavo žemėlapius bei gyventi tavo miestuose.

Visai neseniai suvokiau jau žinomą tiesą – visi mano miestai turi tiltus. Tiltai sujungia tai, kas niekada negalėtų susitikti. Tai tarytum rankos nusitiesiančios į tylą, į tą rytinę maldą pilnom stiklinėm ramybės.

Medus

Vakar prieš užmigdama norėjau parašyti apie gyvenimą dėžutėse, apie tai, kaip aš kartais bijau jų, kaip kartais sunku per porą valandų sukrauti visą gyvenimą į dvidešimt vieną dėžę. Nors kartais tai padeda suprasti, kaip viskas yra funkcionalu, kas yra svarbu ir ką galima išmesti į kitą - šiukšklių dėžę; kas palieka pėdsakus tavo drabužinėje, peleninėje ar piniginėje, o kas - mažais žingsneliais išvaikšto tavo širdies žemėlapi.

Ir šiandien ryte, kai plaučiai ir kišenės jau buvo pilni pavasario, mažutė garbiniuota mergaitė, minanti dviratį priešais mane, pūtė muilo burbulus. Jie tyliai plūduriavo ore priversdami sužiurti nustebusius ir vis dar truputį mieguistus praeivius. O aš negalėjau nesišypsoti. Gyvenimo paradoksas. Gyvenimo ženklai. Gyvenimo burbulai.

Ir, mano brangus dienorašti, kas yra gyvenimas, kuris yra taip lengvai sudėliojamas į dėžutes, iš kurio taip lengvai pavogiami dviračiai, kuris telpa į vieną dienoraštį, du puodelius arbatos ir kartais po truputį išsitrinančius prisiminimus?! Kas yra gyvenimas, kai kaskart neriesi iš odos, atgimsti iš ugnies lyg feniksas ir vis bandai vis iš naujo susipažinti su savim, paimti save už rankos ir užvertus galvą skaičiuoti žvaigždes... skaičiuoti praeivius ir dar nesurūšiuotas dėžutes. Aš vis sapnuoju tuos puodelius, pilnus varvančios tylos, kuri kartais tokia panaši į medų.

O galbūt tos visos dėžės yra tiesiog pilnos medaus, pilnos tylos?! Ir aš nerašau to, norėdama iš proto išvesti Mikę Pūkuotuką, aš tiesiog manau, kad viskas, kas yra nuostabu, dėl ko verta gyventi, dėl ko verta nertis iš odos, turėtų turėti tą tikrą saule šviečiantį lipnų ir saldų jausmą ---

--- atspėk!

Nes aistra yra pilna nesibaigiančių atstumų

Aš, kaip ir turbūt tu, o gal ir daugiau žmonių, kartais turiu pašėlusį norą, viską sudėlioti į dėžutes, pastraipas ar bent jau į skyrius. Noriu įvardinti tai, ko kartais net negaliu paliesti. Noriu turėti paprastus atsakymus į padrikai žmonių užduotus klausimus, net jei nuoširdžiai tai užtrukų visą vakarą, naktį, o gal ir amžinybę.

Dabar jau žinau truputį daugiau, nei žinojau vakar. Dabar jau žinau, kad geriausios paslaptys yra viešos. Geriausia baimė yra ta, į kurią įeini plačiai atmerktomis akimis bei delnais. O jei žodis žeidžia, tai kas (iš)gydo? Kaip atskirti, kur langas, o kur tik veidrodis?

Ir tikrai būna akimirky, kai tikrai nebežinau, kas dėlioja mano gyvenimą – mano svajonės ar iššūkiai. O jie kuo nors skiriasi? Kai nubundu dviejų spalvų tapetais iškljuotam kambary ir už durų girdžiu ošiant Egėjo jūrą, tikrai suprantu, kad didžiausi stebuklai nutinka tuomet, kai išdrįsti išlipti iš savo komforto zonos ir leisti sau pajusti magiją. Ir dažniausiai, kai nubundi ten, kur kažkada stovėjo vienas iš septynių pasaulio stebuklų, suvoki, kaip mažai pažįsti save.

Ir kaip dažnai leidi praeities klaidom formuoti tavo ateitį ir kaip dažnai mes vis dar bandom pabaigti jau pasibaigusį pokalbį. Dangus, kaip ir jūra, niekada nėra vienos spalvos. Kaip dažnai mes švaistome laiką ilgiems apmastymams, nemigos naktims, nuslėptiems lūkesčiams? Juk kartais tereikia vieno žodžio, vieno bučinio, vieno laiško ar vieno tikro apkabinimo. Ir net tuomet gyvenimas tave nustebina – vienas atsisveikinimas ir jau žinai, kad grįši.

Kažkur skaičiau, kad viltis yra sunkiausia meilės forma. Galbūt tai yra tiesa. Dar skaičiau, kad aistra verta pusės gyvenimo, o abejingumas – pusės mirties. Korane Imam Ali sako, jog kai dievas sukūrė aistrą, padalino ją į dešimt dalių, ir kurių devynios buvo duotos moteriai. Ir turbūt nesvarbu, kaip bedalintume aistrą, gyvenimą, tingius rytus užmiegotais akių kampučiais, svarbu, kad jaustum, kad su kiekvienu įkvėptu jausmu, žodžiu ar galimybe prisiliesti prie kito žmogaus vilties esi truputį arčiau savęs.

“Denial” is not a river in Egypt

Mielasdienorašti, kaip dažnai tu slėpiesi už bet ko, kad tik nereiktų susidurti su nepatogiais klausimais, atsakymais ar jausmais. Kažkur kažkada girdėjau, kad lova, batai ir mintys turi būti patogios, tačiau, kaip užaugti tokiu dideliu, kad išmoktum neneigti, dykai neįtikinėti savęs dėl vieno ar kito. Kaip leisti sau būti tokiu drąsiu, kad galėtum nebebijoti smulkmenų, nebijotum įskaudinti, įsiskaudinti ar tiesiog paleisti?!

Gyvenimas kasdien pilnas naujų patirčių, naujų pamokų, jausmų bei atradimų. Viskas dėliojasi kryptingai. Aš noriu tuo tikėti. Kai nubundi ir pasiilgsti smėlio pūgų pajūryje, su švyturiu, nelyg iš tarkovskio filmų, tada žinai – gyvenimas turi upių žemėlapių, ir nori suvokti, kaip pereiti tą, kuria vis dar vadini „denial“.

Paulo Coelho sake, jog „kiekvienas kelias, jei tik juo einant išsipildo svajonė, yra magiškas“. Aš tikiu, kad nėra tobulo gyvenimo, kuris nebūtų pagardintas beprotybės prieskoniu, todėl įpusėjant pavasariui noriu labiau suvokti visą tą Neigimo Karalystę. Juk pačios tolimiausios kelionės yra kelionės į save.

Tai pirmą kartą tobulai suvokiau prieš daug metų Tokijaus centre, šalia imperatoriškųjų sodų. Dabar tik klausiu savęs, ar kiekvienas mano noras kažką daryti, kažkam padėti, kažkam padovanoti šypseną ar tobulą dieną turi teisingą motyvaciją. Juk galbūt kartais norėdama padėti kitiems, tiesiog bėgu nuo savo problemų. O galbūt kaip tik atvirkščiai, norėdama padėti kitam, padedu sau, nes mes visi esam vieni kitų veidrodžiai ir pagal kokybės traukos dėsnius nusipelnom, kad mūsų gyvenimai susiliestų. Kartais akimirksniai, kartais, jei esam labai laimingi, ir ilgesniam laikui.

Man miela galvoti, kad visos upės, kurias mes praeinam, bent keliais lašeliais nusėda mūsų gyvenimo jūrose. Ir tuomet aš žinau, kaip būtent mes, tos mūsų jūros, atspindi saulę, dangų ir nenurimstančias žuvėdras. Ir būtent galvodama apie neigimą, bėgimą ar vilkinimą, suprantu, kad tai dažniausiai vyksta ne iš nežinojimo, o iš baimės palikti jau pažįstamus krantus, baimės, kad plačiai išskleistos burės bus nepakankamai baltos, ne taip pakabintos ar nepatiks artimiesiems.

Arba nes tiesiog. Saugūs uostai suteikia tą nuostbią iliuzinę ramybę, kuomet gilūs vandenys kelią baimę. Nors kaip dažnai mes pamirštam, kad gilios upės teka ramiai. Tik seklūs upeliūkščiai čiurlena pasišokinėdami per akmenis. Galų gale, juk svarbiausiai nepamiršti, jog ypatingiausi dalykai gyvenime yra butent tie, kurie yra viesiems pasiekiami.

Gyvenimo Kino Pavasaris

Kai žiūri į savo gyvenimą, kaip į dokumentinį filmą, kurį jau tuoj pristatys Kanų ar Toronto filmų festivalyje, supranti, kad viskas yra kur kas gražiau, kai prided porą specialiųjų efektų, kaip kad, kai leidi sau garsiai juoktis autobuse, nepaisant keistų žvilgsnių iš šalia sėdinčių keleivių, arba nusimaudyti Egėjo jūroj vidury nakties. Kai žinai, kad visa tai, ką darai yra tik tavo istorija ir tai, ką apie tai ar apie tave galvoja kiti yra ne tavo reikalas. Va tai yra geris. Ir kartais reikia tik pašėlusiai netikėtai vėjuoto pavasario, kad tai prisimintum. Juk dar ponas S. Šaltenis sake: "Pavasarij kurkia ir plėšosi varlės, pavasarij trūksta vitaminų ir retkarčiais norisi nusišaut, pavasarij stovi su portfeliu prie lango, autobusai važiuoja tolyn pro mokyklą, mirkčioja žaliom ir raudonom švieselėm, ir tau kažko pasiutusiai maudžia širdį."

Kas sake, kad truputis dramos gyvenime yra blogai? Kas sake, kad būtume taip nuodugnai skaitę graikų mitologiją, jei joje nebūtų buvę stebuklinių motyvų? Juk galų gale turbūt nėra gyvenimo, apie kurį būtų verta kalbėti, kuriame nėra beprotybės prieskonio!

Kai žiūri į savo gyvenimą, kaip į dokumentinį filmą, supranti, jog tavo filmo grožis yra ne tik scenarijuje ar tai, aktoriai atlieka savo darbą, bet diena iš dienos labai svarbus yra tavo, kaip operatoriaus darbas. Kai pramerki akis, ir suvoki, kad tik nuo tavęs priklauso, kokia šviesa nutviesi vieną ar kitą sceną, kokiais formatais išsaugosi prisiminimus ir ką tiesiog iškirpsi iš bendros gyvenimo juostos. Ir ne tik dėl to, kad būtų dėl ko apgailėstauti, o tiesiog dėl to, kad tavo gyvenimo filmas yra pašėlusiai trumpas nevykusiems kadrams.

Ir nuostabiausias suvokimas yra tas, jog kiekvieno iš mūsų kino salės yra pilnos žiūrovų, gerbėjų bei kritikų. Kartais mes pamirštam pasidalinti popkornu, uždegti šviesas ir paklausti vardų ar tiesiog įkvėpti to žavesio.

Persikų kauliukų laimė

Berods praeitą savaitę žiūrėjau dokumentinį filmą apie tai, kaip žmogus išgarsėjo darydamas mažytes figūrėles iš persikų kauliukų. Jis kankriai skaptuoja sudžiūvusį kaulą, kol tas atgimsta ir tampa paukščiu, žmogum, gyvūnu ar tik sapne matyta būtybe.

Mane žavi žmonės, kurie savom rakom kuria kažką naujo, kuria muziką, kuria paveikslus, sodina medžius ir augina vaikus. Aš tiesiog rašau, dėliuju padrikus žodžius ir mokausi kasdien būtū laiminga. Nes būti laimingu yra daug sudėtingiau, nei pasveikti nuo liūdesio. Kai turi liūdesį, gali jį gromuloti, maigyti rankomis, aptvarstyti ir kaskart keisti tvarsčius (priklausomai nuo to, kaip tą dieną reikia). Net jei visas tavo pasaulis subyra, tu vis dar turi tuos griuvėsius, tu vis dar turi tai, ką gali laikyti rankose, nelyg pažymėtą autobuso bilietą ar grąžą.

Būti laimingu reikia daug jėgų, daugiau drąsos, nes laimė yra plūduriuojantis jausmas. Nes laimė tiesiog yra. Jos negali maigyti rankomis, jos nereikia tvarstyti ar girdyti valerijonų arbata, kad būtų lengviau užmigti. Laimė laipioja stogais ir dainuoja keistas dainas ir tai nieko nekeičia. Kiekviena tavo gyvenimo detalė turi savo laiką, savo istoriją ir savo gyvenimą. Viskas priklauso tik nuo tavęs, kas gausis iš kiekvieno persiko kauliuko, iš kiekvieno ryto, kai saulė atsispindi bažnyčių languose, ar nulyja kačių pilnais pakampiais. Laimė yra tas neskaičiuojamas jausmas, kuris negali būti sutalpintas ne jokiam konteineriui, negali būti sandariai uždaromas į stiklainį ir laikomas žiemai. Laimė yra tai, kas netelpa net tavyje, todėl turi iškelti rankas į dangų, turi šypsotis – privalai šypsotis – ir dalintis tuo su kitais, nes visa tai, ką palieti su meile, tampa truputėlį lengviau, truputėlį tyriau. Ir tau visai nesvarbu savintis pripažinimo, nes tu supranti, jog daugus nesisavina mėnulio ir tik tampa gražesniu, nušviestas sidabrinės šviesos.

Turbūt visai taip, kaip sake Haris Poteris, laimė yra ne tai, kas tu esi, o tai, ką renkiesi, todėl linkiu gražių ir tikrų, net mus pačius nustebinančių persikų ir jų kauliukų.

Apie druską

Jausmų būna visokių. Kai imi į juos žiūrėti nelyg pro kaleidoskopo akutę, supranti, kad tikrai – pats pastoviausias yra nepastovumas. Ir to nuojata. Na, galbūt dar vienumo jausmas. Tas, apie kurį John O Donohue savo knygoje „Anam Cara“ aprašė, kaip amžiną ilgesį. Šopenhaueris taip rašė jog tas, kuris nemylī vienumo, niekada nemylės laisvės („Pasaulis, kaip Valia ir Idėja“, 1818).

Tačiau pastaruoju metu vis labiau įsitikinu, kad vienumo jausmas yra labai nepatogus. Niekada negali jo prisijaukinti. Niekada turbūt nerasi to, kuris jo nebijos, kaip juodo katino tipenančio tau tiesiai per vidury kelio ir dar kokį penktadienį, tryliktą.

Aš bijau ir laikiu to jausmo. Aš mokausi iš jo. Braižau jo žemėlapius, nelyg ieškočiau lobio. Jis toks pažįstamas, kaip senas bičiulis, su kuriuo traukinių stotyse loši kortom ar geri gazuotą vandenį prie unīvermago. Vienumo jausmas tave moko būti socialiu. Bent jau mane jis to labai gerai moko. Jis moko mane rašyti eilėrasčius ir moko skaityti poemas, moko rašyti emsamesus ir netgi šypotis nuliūdusioms parduotuvių kasininkėms.

Vienumo jausmas toks pildantis, kad nesvarbu, kokio dydžio kambary atsidurtum, viskas tampa per ankšta, per daug troškus tampa oras ir per daug visko būna viduje. Viduje tavęs. Nes ten, nėra santchnikų, nes ten nenuskrenda balandžiai, apdergdami gero pobūdžio palanges. Ten tiesiog tampa tusčia. Ten tiesiog skamba muzikos aidas. Ten girdisi eilėraščių pastraipos. Ten linksniuojami visi keisti nutikimai ir tada juos bandama skrosti tuo mažyčiu peiliu, kurį kasdien nešiojuosi kuprinėj. Skrodimas vyksta be kraujo. Tik su trupučiu druskos (ašaroms taip greit garuojant). Druska kristalizuojasi. Krinta gabalėliais ant paciento žaizdų, voliojasi po kojom praeiviams gatvėse ir trukdo konsieržui kabinti ponios X paltą. Visa ta druska nusėda metro vairuotojų kišenėse ir jei čiaudo pasitikdami kiekvieną stotį. Tos pačios kruopelės trukdo praeiviams užfiksuoti savo dar vienas atostogas dar vienos europos sostines širdy, todėl jie vis mojuoja rankomis, bandydami paspausti didelį savo ypač ypatingos kameros mygtuką. Jie tyliai gūščioja pečiais ir garsiai rėkia ant gražos pamiršusio atiduoti kebabo pardavėjo.

Bet kai jūra pamato krintančią druską, ji akimirkai nusčiūva. Kaip nusčiūva vaikai, birželio vidury pamatę sniegą. Nes druska krinta sniegu į jūros glebį. Ji vejasi bangas ir žino, kad priklauso ten... Ir kai žinai, kad būtent jūros krantas yra ta neegzistuojanti vieta, kurios ilgiesi...

Padaroksai apie dangų

Kaip atrodo tavo dangus? Ar kartais išravėti piktžolių. Ypač jos kaupiasi aplink rožinius saulėlydžius ir vaivorykštes. Ir dar šalia debesų, panašių į mažus šuniukus. Ypač, kai įsijungia stipri sarkazmo šviesa. Aš esu tikra, kad tais momentais vaikas kiekvieno mūsų viduje stipriau suspaudžia savo skudurinę lėlę.

Ir tada, kaip tave buvo išmokęs Mažasis Princas, po atidaus darbo tik tavo dangus lieka švarus. Net tavo dangus lieka švarus. O juk taip lengva pasiklysti. Lengva pamiršti ravėti savo dangų. Dar nepamiršk. Per daug gatvėse sankryžų, o sankryžose per daug ženklų "STOP". Tau nereikia draudimų. Tau jau nebereikia maištauti. Tau tiesiog reikia kaskart prisiminti, kaip iš žodžio VEIDAS sudėti žodį DIEVAS. Tada tavo dievu tampa tavo pamišimas. Nori valgyti savo dievą po trupinėlj. Nori, kad jis valgytų tave. *"O jūsų rankos persūdytos, brangioji... mmm... akyse trūksta šiek tiek cukraus... padavėjau!.. atneškit cukrinę.. ir vandens... ačiū."* Ir tuomet aš tyliai svarstau, ar Sizifo kalnas yra padarytas iš druskos..

Kai lietus krinta ir kaupiasi balose, jis užmiršta taip daug. Ypač save. Panašiai, kaip aš pamirštu, kaip svarbūs yra Tikri dalykai. O tu pastebėjai, kiek daug dalykų mūsų pasaulyje tapo mokami? Juk kažkas neseniai nupirko paskutinį saulės neapšviestą mėnulio lopinėlj. Tuomet tu sužinai, jog privalai užmokėti keturiasdešimt keturis kaštonus, kad galėtum pakelti akis į dangų. Pro perregimus bažnyčios vitražus matosi auksu išpuostas altorius ir namas nubyrėjusiu tinku. Tinkas nubyrejusiu namų. Tavo yra tik norai, išsipildymai – kitų. Tavo yra tik tikėjimas, Dievas – kitų. Tavo yra tik laukimas, sugrįžimas – kitų.

Lauki. Kasdien supjaustai savo laukimą griežinėliais. Labai taisyklingais. Ir kramsnoji. Ryji savo laukimą. Lauki. Vėjas suvelia plaukus beeinant skinti laukimo. Augini jį šiltnamyje. Plaukų nešukuoji. Karvė, gyvenanti Belgijoje, vakar parašė tau laišką. Skaitei atsėdęs ant viršutinės kopėčių pakopos. Linksma buvo laiškas. Pilnas pieno. Varvėte varvėjo, kai kvatojaisi. Pagirdei pienu savo laukimą – sveika. Tik lietuviškas pienas skanesnis. Ir gyvuliai gražesni. Jie plaukų nesišukuoja. Visi moka mūkti. Negirdejoj? Paskui pradeda staugti. Geležiniais Gedimino Vilkais. Staugia vištos, staugia arkliai, kol galiausiai ima klykti. Taip ir nuklykauja į pelkes, ten skęsta kartu su gervėmis. Gražūs lietuviški gyvuliai. Pieningi. Su gervėmis sutaria. Kriokia lietuviški gyvuliai, ir vienas Dievas supranta, jog tai – jų malda.

Meldžiasi krikdami, kad iškrioktų, išmelstų savo laukimą. Jis nebetelpa šiltnamyje, kruvinai nučiulpia karvių tešmenis. Jis per kietas, kad supjaustytum griežinėliais, per minkštas, kad kapotum židiniui, per ilgas, kad prarytum, per trumpas, kad išspjautum. Jis pats pradeda laukti ir dauginasi skrandžiuose, apsidulkina plaučiuose, sproginėja galvose. Kokios sūrios laukimo kiaulpienių sėklos! Neužsprink. Dar reikia palaukti...

Jau.

Karvė iš Belgijos sušukuoja tau plaukus ir numiršta. Kaip bitė, paaukojusi savo vidurius. Tavo laukimas surūšiuotas plaukuose užmiega ir laukia. Vėjo... turbūt.

O radijas praneša: *"sqjungininkai kontroliuoja dangų virš Beiruto"*. Taip radijas tau primena, kad gimei laimingas. Juk tavo dangaus nekontroliuoja niekas. Nors, aišku, kiek ten to dangaus virš tavęs – nė malūnsparnis netilptų. Gal tik gandrai. Gal net du gandrai. O manai radijas kada nors praneštų taip: *"du gandrai kontroliuoja dangų virš žmogaus"?*..

Mintis: apie griaustinį

Man patinka klausytis griaustinio. Man patinka tas garsas, tarytum aidintis dar iš vaikystės. Dar tuomet, kai reikėdavo išjungti visus elektrinius prietaisus ir tyliai sėdėti virtuvėje, laukiant, kol gamtos drama pasibaigs, kol žiūrovai paliks savo kėdes, surinkti visus likusius bilietus ir toliau gyventi paprastą tylų gyvenimą.

Griaustinis tarytum tas jausmas paširdžiuose – žinai, kad blykstelės, bet dar nežinai kada. Tas jausmas, prieš pat nukrintant netyčia numestai taurei ant žemės, ar prieš pat suvokiant, kad tikrai nepagausi netyčia suklupusio vaiko. Visiškai toks pats. Tik labiau gasdinantis. Galbūt ne taip, kaip bijojo filmo herojės „Melancholijoje“, bet tas gamtos nesuvaldomumas man turi apokaliptinę nuojautą.

Galbūt todėl, dar būdama geltonplaukė mergaitė mėgdavau tyčia pasiklysti miškuose. Gamta yra taip daug daugiau, nei mes leidžiam sau prisiminti. Ir ne tik apie pagonybę bandau galvoti sėdėdama viename iš Europos sostinių Lietuviai tyliai skandinant kaimynų katino labai pamėgtą vietą po medžiu. Mes taip dažnai pamirštam, kad kartais esam griaustiniai vienas kito gyvenime, kad jausmas, kurį pajuntam neturėdami žodžių yra nebūtinai neaiškus nemokėjimas ką sakyti. Kartais tai yra tiesiog susidūrimas su tuo, ko negali išvengti.

Mintis: apie gėrį

Prieš porą metų skaičiau garbaus poeto mintis apie gerumą: „Vis dėlto apie gerumą reikia kalbėti, ir garsiai kalbėti, nes „*exempla trahunt*“ - pavyzdžiai traukia, kaip sakydavo senovės romėnai“. Todėl noriu prisiminti tokia paprastą mintį apie gerumą. Kaip ir poetas sake, ne mano yra mintis apie gerumą, bet tai yra pašėlusiai svarbu.

Svarbu yra ne tik kalbėti, bet ir jausti, veikti. Kas mane paskatino apie tai kalbėti? Ogi trumpa istorija (ne)atsitiktinai nukritus į mano pašto dėžutę senos draugės dėka. Kaip dažnai mes tik laukiame, kaip dažnai mes tik kalbam ir kaip retai veikiam, kad geris pildytūsi? Prisimenat dainą: „Rytais, rytais, rytais, nešim gėrį kibirais“. Juk tą akimirką, kai nustoji tikėti šypsenų dėsniais, kai nustoji dalytis avietėm ar linkėti geros dienos, pagelbėti neprašomam, prisiimti atsakomybę už savo veiksmus neieškant pasiteisinimų, va tada, po vieną giją, po vieną debesėlį, tavo siela, aš tikrai tuo tikiu, nustoja kvėpuoti.

Aš esu įsitikinusi, kad iš esmės žmogus yra gimęs būti geras. Aš tuo tikiu, net jei dažniausiai žiniasklaida bando įtikinti kitaip. Galbūt mūsų visuomenėj būti geru yra nenaudinga, negarbinga ar tiesiog „nelygis“. Juk net patarlė byloja – gerais norais kelias į pragarą grįstas. Ir galbūt mes pamirštame, kad jei „*exempla trahunt*“ veikia gėriui, tai turbūt veikia ir blogiui. Vienok čia prisimenu E.M. Rilke's mintį: „*Everything terrible is something that needs our love.*“ Ir net jei baisu kartais žengti pirmą žingsnį, visuomet bandau sau priminti, kad net ir viso gyvenimo kelionės prasideda nuo vieno žingsnelio.

Mes patys renkamės kiekvienos dienos spalvą, tik nuo mūsų priklauso, ar išjungiam savo sielos jautrumą kitiems, ar pamatome tai, ką kartais sunku garsiai prisipažinti.. Jautrumas gėriui, aš tikiu, yra visada su mumis, nes mes gimstame skleistis gėrį ir tik laikui bėgant kartais tai pasidengia nemažu dulkių, blogų patirčių ar įspūdžių sluoskliu. O gal tiesiog aptingstame ar išmainome gerumą į materialinę naudą?

Todėl šiandien linkiu nebijoti būti gerais, linkiu jums šypsotis be priežasties ir net negalvojant, kaip į tai reaguos kolegos ar praeiviai, linkiu daryti gerus darbus ir gėrėtis gerumu. „Saugok brangiausią širdies turtą – gerumą. Išmok duoti be dvejonų, prarasti be liūdesio, imti be godulio.“ (Žodž Sand)

Paralelinis snieguolės gyvenimas

Kažkur kažkada skaičiau, jog susitaikymas su situacijom ar sprendimais yra dažniausiai tik nuvargio išraiška. Ir išties, gyvenimas dažnai atrodo, tik atsitiktinumų kratinys, kai jauti, kad viskas būtų buvę visiškai kitaip, jei būtum nepavėlavęs į traukinį ar nepamiršęs suskaičiuoti žingsnių iki reikiamų atsakymų, viskas būtų kur kas kitaip.

Pastaruuju metu dienomis aš bėgu – jausmas, tarytum karuselė, jausmas tarytum aš esu snieguolė, o septyni nykštukai suka savo ratą: pirmadienis, antradienis, trečiadienis... Dienomis aš bėgu, skaičiuoju žingsnius, nuo dviračio iki besisukančių ofiso durų, skaičius, kuriuos reikia suvesti, kai skambinu telefonu, jausmus, kurių negalima pamesti, net jei lyja, jogos kilimėlius ir skalbinių segtukus. Klausau, kaip tyliai groja dievo pirštai – taip bėgu nuo savęs ar į save?

Kaip kartais po tokio bėgimo reikia pareiti į save, kaip į šventovę, kaip į tylos mauzoliejų ir mėgautis tuo jausmu? Kaip neištuštėti, netapti tokiu tuščiu, kaip visi pasaulio pažadai? Žmonės sūdosi vienas kito alkiu. Kiek kartų mes išsineriam iš savo odos, kiek kartų nudažom akis dangumi, kad matytume naujus horizontu, rastume naujas vaivorykštes ir išjaustume naujus šaltinius?

Bet pastaruuju metu, kol mano naktys mane sutinka Amsterdame, aš bėgu. Juk ramybė yra išrinktųjų privilegija. Dabar jau labai gerai žinau, kad gyvenimas nutinka be kablelių, be įkvėpimų, be nuorūkų. Viskas turi prasmę – net snieguolė pačiam vasaros vidury. Kartais tobuliausias ir pilnesnis, nei mano feisbuko pašto dėžutė, gyvenimas yra tas, kurio neišlinksniuojam iki galo, o leidžiam žydėti ir stebinti save.

вода | небо

Mano gyvenimas kartais būna pašėlusiai panašus į tų vaizdų, kuriuos matai sukantis karuselei, kratiniui - visko po truputį, viskas taip greit ir kai kas nors paklausia apie tai papasakoti, tiesiog nežinai kaip... Tai primena tą neramų jausmą, kai nubundi po trumpo popiečio miego vis dar nesamus, vis dar truputį pavargęs ir vis dar truputį susierzinęs. Ir tada nori, kad tame jausme apsigyventų tūkstantis šimtas keturiasdešimt aštuonios tylos. Jos susisuptų šalia jau tiek daug kartų nuo ašarų peršlapusios pagalvės ir bandytų atrasti ramybės tašką. Panašiai, kaip katinas, gyvenantis su mano tėvais ir paniškai bijantis mūsų, kaskart užsilipęs ant kelių, kaskart stebėdamas dangų, ar iš jo kas nors neatskrenda.

Kiniečių išmintis byloja, jog įtampą kuria amžinas galvojimas, koks tu turėtum būti, o ramybė sukuriama to tikro ir nekintančio žinojimo, kas tu esi. Nes tik tai yra tikra, nes tik tai yra pastovu – tavo esaties kintamumas ir tavo susigyvenimas su tuo. Amžinas amžinumo suvokimas – lietus ateina iš ežerų akių. O juk žmonės sako, kad akys yra sielos veidrodis. Kur tuomet krito Alisa? Češyro katinas ir visi tie arbatos vakarėliai. Karuselė. Kai nustoji kristi, imi galvoti, jog meilė negali būti paskutinė stotelė, supranti, kad tik nubudęs dar negali atsakyti visu klausimų, nes tavo pasamonė turi kur kas daugiau užkaborių, nei tu gali įsidėmėti vieno sapno metu.

Kai buvau maža, maniau, jog horizontas yra vieta, kur vandenynai suteka į dangų. Aš vis dar taip manau ir turbūt todėl amžinai skęstu danguje.

Arbatos puodeliai

Pilnas kritimo šitas rudo. Ir išvogtos miego saugyklos. Ir kartais lauki paties laukimo. Ir mokaisi atleisti, mokaisi padėkoti už pagalbą (ir tik ginkdie nesijausti auka). Būti dekinga. Būti pilna, bet nebūti sunkia. Būti čia ir būti dabar. Jausti poeziją ir jausti adrenaliną. Nepamiršti vardų, nepamišti kelių namo ir, ginkdie, nepamišti mylėti. Žmonės sako, kad niekas nenutinka be priežasties. Jei tau kažkas nenutinka, matyt nemoki sukurti priežasčių.

Ir tada krinta. Lapai, žodžiai, laiškai. Krinta juokas ir kainos. Neįkainojama tampa ir kartais net nepakeičiama. Fotoblykstės atodūšiais keičiasi vietos, akimirkos ir jų paliekami pėdsakai ant dūšios. Ir dar lieka nekategorizuoti jausmai paraštėse. Ir sugertukai, parkeriui grubiai nuslydys puslapiu. Rašalu išteplioti lapai krinta į kaimyno sodą. Jis vakarais visada kruopščiai pašeria katę ir užrakina arbatos puodelius į spintelę. Kad nepabėgtų, nes jei beprotiškai įsimylėję arbatą. Žaliąją, su kaktusų žiedais. Ir visos tos istorijos iš dykumų, kur kiekvienas vandens lašas primena dar negimusį lietų.

Arbatos puodeliai gyvena gražiai. Prieš užmiegant, dalinasi istorijom, išgirstom iš arbatos gėrėjų, bando sudėlioti prasmę į žodžius, tarytum citrinos gabalėlius į cukrų. Ir kartais susicukruoja. Tada krykštauja ir juokiasi garsiai (o mano kaimynas vis galvoja, kad tai vaikai, mėtantys kamuolį kieme). Gražiai pilnėja arbatos puodeliai, net jei įskyla ir net jei laikui bėgant pameta ąseles ar įmantrius išraižymus. Jie tiesiog tampa nepakeičiami.

Pilnas kritimo šitas rudo. Tik puodeliai naktimis tyliai sapnuoja kondencuoto pieno sapnus, už mano kaimyno kruopščiai užuolaidom užklostytų langų.

Apie lėktuvus

Aš kartais galvoju apie lėktuvus. Apie didelius metalinius paukščius. Apie dangų, pilną mirgėjimo.

Visi tie lėktuvai, kurie mus neša į vietas, kurių mes dar nepažįstam. Vietas, kurių mes nežinome šiandien, ar vietas, kurių tiesiog nebeprisimenam.. Visi tie lėktuvai tikrai tėra spalvoti sapnai, kurie padeda mums augti, nes aš vis dar nemoku ramiai užmigti viena. Ir kartais, tik kartais bijau tamsos. Nes aš vis dar noriu žinoti, kad viskas turi prasmę. Kad kai pasėji sėklas, tie daigai atranda atgarsį kažkieno kito akyse.

Visi tie lėktuvai, kurie mus neša toliau ar arčiau namų, toliau ar arčiau žmonių, kurių dar (ne)pažįstam.

Aš visda norėjau išmokti skraidyti ir iki šiol, beprotiškai džiaugiuosi sapnais, kur skridimas tampa tarytum pats natūraliausias dalykas. Tu pakylai nuo žemės ir niekas tavęs daugiau nebeliečia. Tu praskrendi visas netobulas prarajas ar tai, kas tave bando smukdyti. Tu jauti tik oro tankį ir pažįsti jo skonį.

Pastaruuju metu jaučiuosi lyg ta levitacija sapnuose būtų persikėlusi į realybę. Jaučiu, kiek daug žmonių išeina iš mano gyvenimo scenos. Ir nėra nieko, ką galėčiau padaryti. Nėra nieko tikresnio, kaip žinojimas, kuomet paleisti. Nuoširdžiai. Be graužačių, be kaltės jausmo ir be alimentų.

Žmonės yra nuostabūs. Esu jiems pašėlusiai dėkinga. Už buvimą šalia, net jei ne fiziškai. Už buvimą. Juk kartais tikslingiausia yra dovanoti kitiems visus tuos lėktuvus, pilnus tikrų ir nuoširdžių palinkėjimų.

Šuniška meilė

Kai dar buvau mažutis žmogus - sulig stalu - turėjau pilką šunį. Toki karališkai pilką su didelėm mėlynom žmogiškom akim. Jis kartais verkdamo ir ašaros krešėdavo ant jo pilkų vilnų.. Kartais galvodavau, kad galbūt jis yra žmogus, įkalintas šuns kaily. Juk būna, kai žvėrys būna įkalinti žmonių kūne... Tad kodėl negali būti atvirkščiai?!..

Mes kartu važiuodavom rinkti laukinių kriaušių ir jam patikdavo su manim plaukti žvejoti. Kai plūduriuodavom tam žaliaam laively, dideliame ežere, kuris iš paukščio skrydžio atrodo panašus į smuiką, jis karts nuo karto giliai atsidusdavo. Taip atsidūsta tik skaudančios sielos. Sielos, kurios jau žino, kaip skauda kristi, sudušti ir vėl iš naujo save susidėlioti, tarytum nieko nebūtų nutikę. Kažkur skaičiau, kad gyvenimiška išmintis tėra ugijęs skausmas.

Nuostalgija negražinamiems dalykams yra labai pavojinga. Pasaulyje, kur kiekviena akimirka tokia pilna naujų atradimų, pojūčių ir netikėtų stebuklų, kartais vistiek norisi grįšti saugią ir jaukią praeitį, kuri tampa tokia pažįstama, jauki ir be horizontų. Ten visada žinai, kurioj lentynoj padėta arbata ir kiek pagalvėlių jaukiai susigūžę ant sofos. Ir dabar jau žinau, kad gražiausios akimirkos yra neplanuotos ir nelauktos, labiausiai skaudina labiausiai mylimi, o geriausios paslaptys yra viešos. Ir kad ir kas benutiktų, vis dar galvoju, kad gyvenimas yra kaip geras meilužis – kad ir kas benutiktų, vis dar galintis tave nustebinti.

Ir gyvenimas eina, net jei ilgesiu infekuotas. Ir kartais, kai užmiegu didžiuliuose vakaruose, kai žodžiai tylos neaplenkia, aš berods galiu girdėti, kaip parketu skamba mano sidabrinio šuns tipenimas ir šypsausi, nes vis dar prisimenu, tą jausmą – nubusti jo šaltai šlapiai nosiai liečiant mano skruostą, belaukiančio, kol pabusi atodūsiais.. Nes tobulas gyvenimas yra tobulai pilnas šuniškos meilės!

Apie skendimą

Aš stoviu pačiam pasaulio vidury. Bet nesu jo bamba. Aš stoviu drėgnom kojom ir dairausi. Stoviu ir regiu nesugautas upes pro kiekvieną pasvirusį langą.

Jų vakar nebuvo. Jos vakar tekėjo kitaip. Kartais reikia mikroskopinės akimirkos dalies, kad viskas pasikeistų. Kad suvoktum, kad namai yra laivas, kuris keliauja su tavim po visus gyvenimo žemėlapius. O ir žemėlapių nereikia, galima keliauti ir taip. Reikia labai daug kantrybės, kad suvoktum, kad svarbių žmonių negalima pamesti netgi balasto metimo laiku.

Svarbu suvokti, kad bermudai yra mūsų galvose. Visomis įmanomomis geometrinėmis formomis. Ir ne tik trikampiais. *You are here*. Aš esu čia ir aš lyju. Tu ten. Tu ten ir likai. Po vandeniu bunka bermudų kampai. Gražiausi sapnai, kurių neišvogia jūrų piratai. Gražiausios tylos, tas, kurias vis dar bandau nunerti. Vertybinių jausmų rinkoj štilis. Vandeny atsispindi kiekvienas debesis. Žinau, išplauksiu kaip nors. Ir kylis palies artėjantį dugną.

Šauk

Tokiais penktadieniais kaip šis, norėčiau, kad virtualus pasaulis turėtų daugiau būdų tapti apčiuopiamu. Ir net ne todėl, kad kai kurių sakinių negalima skaityti tyloj, o dar kitų neišgėrus puodelio espresso. Tokiais penktadieniais noriu rašyti apie taisyklingą kirčiavimą. Apie jaukumą to tikro žinojimo, koks yra skirtumas tarp kaltas ir kaltas, tarp mokėti ir mokėti ir net kai sakau šauk, turiu pagalvoti, ką norėčiau pasakyti. Nes tokiais penktadieniais suvoki, kad per visą tą žinojimo šaknų kartumą pamiršti pasimėgauti vaisiais.

O aš vėl šaudau. Tuščiais ir puspilniais. Perspektyva pinasi po kojom. Jau nebežinau, ar kas mane galėtų dar pridengti. Žmonės, kurie nebetelpa miestuose, internetinių svetainių laukiamuosiuose, savo pačių galvose, tie žmonės tik laukia ištiesę išalkusius delnus (kišenėse ar atvirai). Retėja mūsų gretos. Greta vel sėlina prarajos. Retėja mintys ir akstinas - kylant į kalną kaip kad oras kad būna retėja...

Sidabrinės kulkos gyvenimo skoniui paaštrint. Mane ramina traukiniai. Jie keliauja pro atvirus langus nuo jausmo iki jausmo, nuo čia iki kito penktadienio. Aš vėl šaudau. Ir tu šauk. Galbūt kas nors ir atsilieps. Bent aidas. Juk garsas sklinda greičiau, nei kulka.

Lovoje su Frida Kahlo

Paraštėse nusėda laukimas. Ar vis dar turim ko laukti? Viskas - tik *cia* ir tik *dabar*. Paraštėse -- dykumos, lietus ir dykumos. Smėlio balti okeanai ten užlieja akis. Nuspręsti sunku, ar tai medžiai po truputį auga, ar susigeri tu. Pilkas, vietomis sutrūkinėjęs laikas laiko mane savo delne. O paraštėse tik saulė. Pažadu nemirti. Iš savęs į save.

Ką prisimeni pusę pasaulio apkeliavęs ir pusę pasaulio pamiršęs? Iš savęs į save. Kur susirenka žemės trauka? Ir jaučiuosi kaip ta, kuri laukia vilkų savo nago kiaurymėj. Laukiu lėtai. Nes greit vis nespėju. Jei neskauda, vadinasi nereikia? Mano juoko pseudofantomai. Žmogų drąskyti taip lengva.

Ir lėtai, be galo lėtai, skrenda paukštis, virš miego kalnynų. Žinoti nereikia - kas prasideda tyliai, tas tyliai ir baigias. Aš kvėpuoju ir tampu taip besvorė. Susimaišo viskas. Be šauksto, be proto. Spaudžiu *enter*, o angelų vis dar nėra. Indėnai sako, kad jei negali užmigti, vadinasi esi nubudęs kažkieno kito sapne. Aš manau, kad jei negali užmigti, vadinasi esi kažkieno kito paveikluose.

Neprasilenkti

Kaip toli turi bėgti, kad pabėgtum nuo savęs. Arba, kad save surastum, ten, kur kažkada senai ieškojai kažko. Kažko panašaus į save. Tarytum žaidimas šachmatais - čia žirgas, čia bokštas, ir šachas, ir matas. Matos dangus pro sunertus pirštus. Upė neliečia krantų, bet liečia kantrybę.

Toks pažįstamas įprotis geisti saulės, karštesnės, nei prisimeni ją. Jos skonis toks įprastas. Vanduo garuoja greičiau, nei spėji kvėpuoti. Ir toks įprastas jausmas būti išėjus. Išnešiotas laukimas. Ištrupintas baltom gatvelėm, nugultom benamių šunų. O virš galvos – tik tuščiaviduriai debesys ir apsilupę laiptai į dangaus priebutį. Durininkas tik renka nuorūkas. Svarbu neprasilenkti.

Ir dabar sakau – esi tik lazdelė burtininko rankoj. Amžinas noras būti tuo, kuo dar nebuvai. Net jei vis grįšti į pažįstamus uostus. Rūkas pakyla ir matau, kaip dega dievo langas. Po truputį. Lėtai, bet nuodugniai. Jaučiu tas dulkes ant savo sparnų. Kuo toliau nubundi nuo namų, tuo labiau jauti, kaip lėtai teka laikas. Ir vis krantų neliečia. Svarbu neprasilenkti.

Juk nupiešta viskas, todėl ir negalima liestis. Negalima užsibūt per ilgai. Juk viskas prasideda ir viskas baigiasi oro uostais.

Apie laiko alkį

Žmonės sako, kad gyvename pasaulyje, kur visko užtektinai, kur visko gali gauti bet kuriuo paros metu. Tau net nereikia išeiti iš namų. Net nereikia taip jau daug judėti. Bet pastaruoju metu man labai trūksta. Taip pašėlusiai trūksta laiko. Visos reliatyvumo teorijos ima nustojusios veikti. Ir net kai laiko būna truputis, aš jį vos sugraibau.

Laikas yra tam, kad spėtum padaryti viską, besisukdamas kasdieniam snieguolės ir septynių nykštukų rate. Tobulas žiūrėjimas horizontui tiesiai į akis, dėliojimas visų smulkmenų ir efektyvumo paieškos Kanban projektų valdymo lentose.

Bet juk kartais tiesiog norisi išeiti ieškoti Panamos. Nes kažkur girdėjau, kad ji yra labai graži. Ji telpa į tas akimirkas begalybėje. O visatos jūra niekada nenustoja bangavusi. Net jei ji būna apdėliota akmenukais. Juk matematikos dėstytojas sakė, kad viskas turi savus apribojimus.

Mes gyvename pasaulyje, kur tu patiki kažkieno tikrumu, kai tai tave paliečia arba kai tai tave palieka. Vėjų nugairintos kryžkelės. Mintys jas vis dar aplenkia. Mėlyna pieva ir basas neregys baltoj šviesoje. Tai aš. Ir milijonai *ju*, tų moterų many.. Jos kasryt keliasi užgimti. Kamėjom nudėlioja takelius. Susipina kasas ir laukia iš(si)gelbėjimo. Laukia to dar (ne)prarasto laiko.

Ir tada aš žinau, kad kai kurie dalykai šitam pasauly nesikeičia. Jie lieka. Keičiasi mūsų patirtys, keičiasi tie akių kaleidoskopai. O pro atvirus langus lengvai plaukioja žuvys. Nes pievose nebetelpa. Tik laumžirgiai suka lizdus. Kad kvėpuoti būtų lengviau. Nes kai jauti orą, žinai, kad viskas gali būti lengviau. Tas nepakeliamas gyvenimo lengvumas. Tas neišdžiūstantis alkis daugiau.

Apie gyvenimą viešbučiuose

Gyvenimas viešbučiuose yra kitoks. Jis pilnas pakeičiamumo. Galbūt dėl to kartais privengiu to. Privengiu viešbučių, privengiu jausmo, kad viskas taip panašu, nepaisant kaip labai keičiasi miestai, šalys ar viešbučių pavadinimai.

Taip, turbūt tikrai yra nuostabu negalvoti, kaip lova tampa taip kaskart tobulai paklota ir vonioje tavęs visada laukia švarūs ir levandom kvepiantys rankšluoščiai. Čia niekada nereikia galvoti, ar nepamiršai nupirkti šampūno ir net jei kažką pamiršai, tai gali būti tau pristatyta į kambarį per kelias minutes. Gyvenimas sukurtas vartojimui. Gyvenimas sukurtas produktyvumui. Gyvenimas sukurtas atstumui tarp žmonių išlaikyti.

Man patinka viešbučiai. Jie sterilūs. Jie anonimiški. Jie man primena internetinę erdvę. Čia gali būti bet kuo. Žinoma, tol, kol tavo kreditinė kortelė veikia arba kol turi pakankamai kapeikų. Arba tol kol, kaip ir didžiąjai daliai čia apsilankančių, viskas yra apmokama. Man patinka, kad čia uždarytos durys reiškia amžiną ramybę, man patinka, kad čia sukurta ženklų kalba, neverčiama į jokias kitas.

Man patinka viešbučiai, nes čia aš geriausiai suprantu, kas yra namai. Čia geriausiai prisimenu, kaip gera miegoti savo lovoj ir net jei kartais randi kokią dulkę ar nevietoj atsiradusią kojine, net jei ne viskas būna tobulai sulankstyta, tu žinai, kad čia, kur padedi galvą, kur augini savo kaktusą, kur nors laikinai randi ramybę, yra visada daugiau, nei tobulai išdėlioti šampūno buteliukai steriliam vonios kambary.

Apie žmones gimusius paukščiais

Gražus ruduo. Ir lyja tik truputį. Protarpiais saulė nušviečia pavargusios sielos užkaborius ir tada žinau, kad tas nuobodus nugaros skausmas tik dėl to, kad kai gimiau man nupjovė sparnus ir likau tokia mergaitė didelėm akim ir su dideliu noriu skristi.

Tas noras panašus į troškulį. Panašus į didelį violetinį rojalį, kurį niekaip negali įnešti į tą mažytį kambarį antrame aukšte, į kurį veda tik siauručiai laiptai. Ir tada suvoki, kad tas mažytis kambarys antrame aukšte yra tobuliausia vieta lizdui. Todėl neži savo mažučius džiaugsmus vis po šapelį, po kruopelę lipdai save iš naujo. Ir neti patiki, kad tam naujam tavy gali nebebūti nugaros skausmo, nepatogių tylų, savigraužos ir netgi nepatiklumo.

Tada išmokstu patylėti. Nes tyloj sužydi gėlės. Tada išmokstu neskubėti uždaryti durų ir ramiai šluostyti dulkes nuo to violetinio rojalio. Išmokstu nebepabusti toliau nuo savęs, net jei žinau, kad laikas yra lyg Nemunas – platus ir ramus. Net jei ne visi supranta mano paukštinę gyvenimą.

apie panašius į tave

O kartais aš labai ilgai galvoju, kas sujungia žmones. Kas juos prijaukina, prie mūsų esačių, prie tų jaukių ramių būtybių, kurios kartais bijo artumo vien dėl savisaugos instinkto. Žmonės, kurie mėgsta kavą ir vyną, mėgsta saulėtus gaivius rytus ir gatves pilnas dar neatrastų minčių, juk jie yra panašūs į tave, net jei jūs dar niekada nesusitikot. Juk visi tie žmonės, kurie naktimis mėgsta žiūrėti pro pravirus langus ir ieškoti, kas irgi dar nemiega, jų užuolaidos turbūt labai panašios į tavąsias ir puodeliai pilni mėtų arbatos.

Ir tuomet yra akimirkos, kaip paryčiai, kur visi vieni kitus suranda be žodžių, o šlavėjai ir laikraščių išnešiotojai tik pradeda darbą. Tuomet turbūt, būtent tuomet, tave suranda ilgai link tavo pašto dėžutės keliavęs laiškas su labai apsitrynusiu pašto ženklu ir viena perbraukta raide atgaliniam adrese.

Žmonės, kurie veria žemuoges ant smilgų ir galvoja apie pūduotus debesis, ir visus tuos žvėris, kuriuos juose mato, jie žino, kad gyvenimas yra per trumpas nenuvaziuoti prie jūros ir surasti tą vieną tobulą kriauklę, kurioj parsiveš visą jūrą atgal namo. Žmonės, tokie panašūs į tave. Žmonės, tokie panašūs į mane. Ir juk mes visi mėgstam išvažiuoti taip toli toli, kad suprastume, kaip pasiilgo tų, kurie būna arti.

Apie gyvenimą šventės užkulisiuose

Man pašėlusiai patinka tas jausmas, kai nusileidžia užsklanda ir nukrinta visi konfeti. Kai jau išdalintos visos gėlės ir pasakytos visos kalbos, kai ramiai suvyniojami raudoni kilimai ir nuakbinami plakatai. Kai ramiai išjauti tą geliantį kojų skausmą ir vis dar nesustojančias suktis mintis galvoje – ar ką pamiršau, ar kam nepadėkojau, ar kas pasijuto nepastebėtas, nesuprastas ar neišgirstas.

Gyvenimas scenos užkulisiuose ir gyvenimas už kameros turi tą nuostabų nematomumo jausmą, kurį pašėlusiai branginu. Gyvenimas šešėlyje ir buvimas jo dalim. Mėnulis apvalus, net jei jo tamsioji pusė mums nematoma.

Pastaruuju metu mokausi atrasti balansą tarp šviesos ir jos atspindžio, tarp padėkos žodžio ir dėkingos tylos. Net jei padėkos diena jau praėjo, kasdien ieškau, už ką esu dėkinga. Visa tai, kas kartais nutinka per vieną dieną ir visą tai, kas užsitęsia amžiams. Už tai, kad vis dar sugebu nušluot į paraštes kartėlį, nerimą ir kartais nuoskaudas. Taip panašiai, kaip kiemsargiai nušluoja nukritusius lapus. Esu pašėlusiai dėkinga už žmones, kurie moko, kurie glosto, kurie supranta ir dar žmones, kurių nesuprantu, kurių nemoku atpažinti, kad ir kaip bebandyčiau. Amžina gyvenimo mozaika, gyvenimo vitražas, nes kasdien saulė paliečia vis kitą stikliuką.

Kažkada girdėjau, kad gyvenimas kaip fotografija – tai mokymasis iš pačių sudėtingiausių negatyvų sukurti pačias gražiausias nuotraukas.

Apie pasaulio pradžią

Pastaruoju metu vis pagalvoju, kodėl žmonės taip nori tikėti pasaulio pabaiga. Ar mes esame tokie pavargę, tokie nuobodžiaujantys... tokie neviltingi ir nebeturintys, ko laukti? Nejau pasaulis yra toks nebrangus, kad gali tiesiog išmesti viską pro langą, iš širdies ir tiesiog ironiškai nusišypsojus tarti šalia stovinčiam kolegai, ak, taip, „penktadienį juk baigiasi pasaulis...“

Žmonės tarytum pasidalinę į kelias grupes – tie, kurie tiki ir laukia kažko netikėto, nežinomo (ir tikriausiai labai baisaus), tie, kurie tik šaipos ir kuria vakarėlius sekančiais dienai, atšvęsti pasaulio nepabaigą ir dar yra tie, kurie turbūt apie tai ir nelabai pagalvoja arba tyliai nubraukia visas mintis tikėdami, kad kaip ir visos kitos lauktos antgamtinės ar mūsų pačių sukurtos (Y2K) negandos taip ir teliks kutenti filmų kūrėjų fantazijas.

Kuriems priklausau aš? Turbūt šokinėju karts nuo karto tarp visų trijų. Turbūt bandau klausti savęs, kodėl mums reikia kataklizmų nuojautos, kad taptume atidesni, ramesni ar nuoširdesni? Nejau negana tobulo žinojimo, nubundant kasryt, kad tu esi šitos visatos dalis ir tai, ko nepadarysi šiandien taip ir liks nejamžinta praėjusioj dienoj. O juk dienos yra nelyg deimantai – retos, nepakartojamos ir vienintelės, jas vejasi akimirkos, o mes tik užburiam save rutinos iliuzija ir bandom atspėti, ką galima būtų padaryti, kad savaitgalis ateitų greičiau.

Ir vis dėlto man pasaulio pabaiga reiškia naują šansą pasaulio pradžiai. Galbūt su daugiau įkvėpimo, daugiau spindesio akyse, ramybės bei vienumo jausmo, kai artimas tau nėra tik žodis, bet ir jausmas.

VII

Apie jūros stikliukus

Aprimus šventiniam šurmuliui bandau atkartoti visus gražius palinkėjimus, visus gražius ir tikrus išjautimus. Kodėl žmonės tampa tokie geri ir geranoriški dažniausiai tik šventiniu laiku?... Kodėl visa kita ir telieka geri norai, viltingas panorėjimas. Kartais padrikas ir nevisada atrandamas. Panašiai, kaip jūros išplauti stikliukai paplūdyje.

Kažkada tie stikliukai buvo tiesiog paprastas tamsaus stiklo vyno butelis, ar butelis nuo aliejaus, mėlyno storo stiklo mėgstamiausia mažos mergaitės stiklinė. Paprasčiausi daiktai, naudojami paprasčiausiai pagal jų paskirtį ir turbūt išmesti pasibaigus aliejui ar vynui, netyčia sudužę ir papuolę į šėlstančias vandenyno bangas.

Tie stikliukai metų metus buvo be gailesčio mėtomi bei blaškomi jūros bangų, deginami saulės, plaunami sūraus vandens ir be perstojo klajojantys. Tai ne pats blogiausias gyvenimas, bet tik vos ne vos primenantis svajones, glūdinantis aštrias briaunas bei stiklo spindesį. Ir galų gale, kurį nors niekuo neišsiskiriantį ketvirtadienį, tie stikliukai išplaunami į krantą. Tai tas pats stiklas, tik jau kitoks. Tik jau kitaip. Ir galbūt kažkada jie bus rasti. Kažkieno rankos nuo jo nuglostys smėlio kruopeles ir tas mažas stebuklas taps tokia nepamainoma brangenybe. Tobula ir ypatinga, kaip ir kiekvienas mūsų noras, išjautimas, sielos užkaboris. Ir todėl labai noriu palinkėti mažų stebuklų kasdien ir amžinai besitiesiančios gyvenimo šventės. Šiomet švieskime jūrų stikliukais...

Apie mergaitę

O juk būna dienų, kai net dievas prakiūra. Kai nelieka nieko nepažadėto ir angelai lyja iš viršaus. O dievas prakiuro. Gali užvertės galvą gerti dieviškumą. Gali vartyti jį rankose, liesti, leistis būt liečiamam. Taip pilnėja žmonės. Taip jie tampa pilni.

Aš sutinku mergaitę. Nėščią mergaitę. Ji kartais būna stipri moteris. Bet dažniausia – mergaitė. Nėščia mergaitė. Ji jausminga, todėl jaučia, kad yra nėščia. Jos kūnas nėščias. Jos protas nėščias.

Niekas nežino, kaip ji tapo nėščia. Galbūt tai tas pats prakiuręs dieva, bet žmonės spėja, kad turbūt vakar, kai ji žiūrėjo futbolo rungtynes, ji įkvėpė per daug oro. Juk taip būna. Vyrų daug, tai sėkla taip ir skraido, ieško mergaitės su didesne skyle nosyje, kur galėtų sau ramiai įskristi ir apvaisinti jos protą.

Arba tai galėjo būti jos anglų kalbos mokytojas, kuris taip dažnai kartoja „yes“. O ji mokėsi mokėsi visą naktį. Mokėsi net kelis kartus. Dėstytojas turbūt patenkintas pažanga. „Yes“. Labai. Galės dabar laukti savo mokslo vaisių.

Arba tai galėjo būti Mažasis Princas. Bet jis turbūt dar per mažas.

Bet kuriuo atveju, ji vis dar ta pati nėščia mergaitė. Apvaisinta mergaitė, apvaisintu protu. Įdomu, koks bus jos vaisius? Tikrai ne ananasas. Ir ne persikas. Greičiausiai bus obuolys. Primenantis pasaulio pradžių ir amžinai skelbiantis rytojū. Iš obuolio galima išvirti kompotą, iškepti pyragą ar paprasčiausiai išdžiovinti. Funkcionalus yra mergaitės vaisius. Jau dabar ji žino, kaip labai jos vaisiaus pavydės kitos sodininkės. Stovės išsižiojusios su savo mandarinais, iš kurių nieko doro neišaugo šitam klimate. O iš mergaitės vaisiaus išaugo medelis. Šviesi ateitis.

O galbūt jos vaikas bus tamsus. Beveik juodaodis. Tiks prie šviesių kambario užuolaidų. Pastatys mergaitė jį ant palangės ir visi jai pavydės tokio gražaus dekoro. O naktį galės nuo jo pailsėti. Tamsus, nematys nors. O kai išeis iš jo paauglys, galės nepastebimai išsėlint pas draugus ir jo sena mama net nepastebės, kad jis dinga. O ryte jis vėl stovės, kaip stovėjęs ant palangės. Žibančiom akim, praplėštom kelnėm. Bet labai laimingas...

Ir tada aš žiūriu, kaip mergaitė tyliai kikenka. Aš klausiu kodėl, o ji man tik pasakoja apie vaiko piršteliu. Jis kutena ją, o ji negali iš vidaus pasikasyti. Tikrai kutena. Baisu. Mergaitė pasakoja, kaip kasnakt ji turi prašyti savo vaiko nustoti ją kutenti, ji sako: „Gerai, jau, mano vaikiuk. Duok mamytei išsimiegoti. O rytoj, kai gimsi, tai ir pažaisim....“

Nepritapusių žaisliukų šalis

Aš labai dažnai galvoju, kas jungia žmones. Galvoju, kuri yra ta akimirka, kai sapnai ir svajonės tampa realybe ir kaip daug reikia išmokti, kad sugebėtum atskirti vieną nuo kito. Žmonės atranda vieni kitus nepaisant laiko ar erdvės. Jie keliauja atstumus, kurių nė nebūtų mokėję nupasakot, vien tik tam, kad giliai atsidustų suvokę, kad turi draugą.

Žmonės traukia vieni kitus, panašiai kaip jūrą traukia krantai. Kasdienės istorijos tampa tobulais prisiminimais arba subyrėjusiais juokais. Ir taip nekasdieniškai nutylėti dalykai tampa brangakmeniais puošiančiais lūpų kamučius, kai tyliai šypsaisi ramiai iš dangaus byrant sniegui.

Aš pradėdu atpažinti tuos tobulus nepritapusius, jaukius, pašėlusius, sapningus ar paprasčiausiai stebuklingus herojus žmonėse, kurie mane supa. Nes gyvenimas juk išties yra pasaka, kuri tobulai dėliojasi ir gerėja su kaskart perverčiamu puslapiu. Manyje gyvena jausmas. Aš ieškau to gražaus pasiteisinimo, kad pagal kokybių traukos dėsnius aš juk išties nusipelniau gyventi tobuloj pasakoj su tobulais veikėjais.

Ir mes juk taip retai stabtelim pajauti tą laimę būti ten, kur esi. Ypač, kai žiemą taip tobulai krinta sniegas ant vis dar ištroškusių delniukų.

Apie stiklinius žmones

Žmonės yra stikliniai.

Žmonės vaikšto šioj žemėj, kad taptų pilni. Ir kad kartais savo esmę sumaišę su kito esme išvystų naują spalvą, naują aistros atmainą, kitokį atspalvį ir kitokį saulėlydį bežiūrint iš kito kampo. Ernestas Hemingvėjus sakė, kad pasaulis sudaužo mus visus ir tik kai kurie tampa stipresni tose įskilusiose vietose.

Aš tuo tikiu. Aš tai labai gerai prisimenu. Vis dar turiu tų dūžių žemėlapij. Prisimenu kiekvieną įskilimą, kiekvieną dūžį, kiekvieną netobulumą savo odoj.

Kai man buvo treji, nukritau ir prasiskėliau skruostą. Giliai. Pamenu, buvo labai daug kraujo. Pamenu ne skausmą, bet išsigandusių tėvų ir senelių veidus. Pamenu jausmą, kaip viskas sustoja. Pamenu didelius žmones baltais chalatais ir lietuvišką sausio mėnesio šaltį.

Tuomet pirmą kart supratau, kad mano tobulas stiklas niekada nebus toks, kaip buvo. Vaikiškai ir naiviai, bet išjaučiau kažka nekintamo. Randai lieka. Apsitrina, prisipratina žmones, bet lieka. Istorija. Žemėlapiai ir apypilniai stiklai. Ir tik mes renkames, kuo būsim pilni ir pro kuriuos randus kraujuosim džiaugsmu.

Rusiškos literatūros stabilumas

Aš laikiu. Aš užsimerkiu ir bandau įsivaizduoti visus įmanomus variantus, kaip atrodo pasaulis po penkių minučių. Laukimas ramina mane. Užsimerkus gali beveik patikėti, kad pasaulyje nėra blogų dalykų, nutinkančių geriems žmonėms, traukiniai nevéluoja, niekas neverda neskanios kavos ir žmonės brangina vieni kitus.

Aš laikiu, o pasaulis nekinta, kintame mes. Miestas nesutrūpa, miestas išnyksta, lieka tik azbuka ir viskas vėl primena pradžią. Svarbiausia, niekada nekalbėti su nepažįstamaisiais ir skaityti knygas. Laukimas vaikšto po mano virpantį kūną, tarytum ieškodamas tylesnės vietos užsidegti cigaretę. Kur nepūstų patirties vėjai ar nešokčiotų įkvėpimo jaudulys.

Pražia visada panaši, kaip duonos. Iks. O galas – nežinau. Kaip ir kiekvienas galas. Stabilus. Tik truputėlį rusiškas. Sodrus.

Įkvėpimas

O tau patinka minkštas sniegas, netikėtai nusileidęs ant medžių šakų, atskleidžiantis tą tobulą baltą pasaulį, kurio taip pasiilgstam, kai saulė žaidžia su savo atspindžiais kiekvienoj snaigėj, kiekvienam lašely?

O tau patinka arbata su ką tik iškeptais sausainiais, kurie pripildo namus to stebuklingo kvapo, kai žinai, kad žmonės, su kuriais esi, yra žmonės, su kuriais nori būti, nes tu pats pasirenki ir tiesiog esi laimingas, nes jie irgi pasirenka užklysti į namus, kur kepami sausainiai ir geriama arbata?

O tau patinka nubusti rytais ir žinoti, tobulai žinoti, kad viskas bus gerai, net jei suvoki, kad gal būt nebus taip paprasta, kaip peršokti lietaus balutę, bet tu gyvenime žinėjime gėrio, kuris tave pakelia ir saugo, net jei nusibalnoji kelius, įsistatai mėlynę ar nubrozdini širdį?

O tau patinka neabejoti, kad viskas, kas nutinka gyvenime, turi prasmę, net jei tik mažytis apgamas ant tavo skruosto ar net gi tas pats sudaužytas puodelis skubant ryte į darbą ir net jei devynias dienas iš eilės debesys slepia saulę, ji vistiek yra ten ir tu žinai?

O tau patinka jausti žolės kvėpavimą, kai pirmą kartą šiemet ant jos atsiguli, kai jauti smigą, kutenančią tavo kaktą; arba kai ir pirmą kartą įmerki kojas į pajūrio smėlį ir leidi jūros vėjui žaisti tavo plaukų sruogom, juk turbūt ir vėl tada prisimeni, kad viskas gyvenime yra taip panašu į pasakojimą apie aklą vyrą su drambliu – viskas yra kur kas daugiau, nei gali pajauti, pamatyti ir paliesti...?

O žinai, ir man patinka. Man patinka leisti gyvenimui mokyti save. Save delioti. Ir jaustis už tai atsakinga. Jaustis galinti tai perteikti ir tau, nes įkvėpimas yra gamtos dovana neuždusti.

Apie veidrodžius

Šis gyvenimas, kurį gavom, kaip vaikai gauna saldainį sekmadieniais, yra visa tai, ko kada nors norėjom. Būdami nuoširdūs sau, ar norėdami truputį sumeluoti. Juk tie stikliukai, po kuriais slėpdavom gėlių žiedlapius ir gražiausius akmenukus, vis dar yra tobuliausi „sekretai“. Aš dievinu jausmą, kad bet kokia, kad ir netobuliasia, esatis kartais yra tik pats tobuliausias pažadas saulėtam rytui.

Juk upė nenustoja tekėjus, net jei joje plaukiantys šapeliai sustoja. Laikiniai ar amžiams. Ir mes tik mokomės būti tobulai nuoširdūs sau. Mokomės sustoti ir nepasirinkti pačios lengviausios išeities. Užbraukti raidę, sąžinę ar žmogų – kas svarbiau. Kas lengviau. Ir ką lengviau paaukoti.

Labai ilgai galvojau, ar dar prieš atsirandant telefonui, internetui ar bevieliam ryšiui žmonės buvo tikresni, mokėjo labiau išjausti akimirkas ar mes tiesiog romantizuojam faktą, jog žmonės turėjo mažiau tikrų ar išgalvotų įsipareigojimų prieš atsirandant visiems socialiniams tinklams, visi tiesiog koncentravosi į tuos žmones, kuriuos sutikdavo pirkdami duoną, keliaudami apylinkėse ar per bendrus pažįstamus. Ir galų gale, ko mus moko istorijos apie tai, jog karaliui daug lengviau nužudyti žmoną nei su ja išsisikirti...

Nenoriu kovoti prieš technologijas ir tikrai dievinu galimybę žinoti, koks oras šiandien mano gimtajame mieste, Londone ir Niujorke tuo pačiu metu. Man gera atrast seniai pamirštus pažįstamus iš labai senų kelionių ir dalintis laiškais, kurie pasiekia Japoniją greičiau nei per savaitę. Mane labiausiai stebina tai, kad, nepaisant visų technologijų, nepaisant visko, kas priverčia mus jaustis daug arčiau vienas kito, žmonės tiesiog pamiršta tą tikrą, nuoširdų artumą. Jaučiu, kaip nuoširdumas tampa nepasitikėjimo priežastim. Jaučiu, kaip gražus palinkėjimas draugui tampa iššūkiu. Ir tai mane gąsdina. Žmonės tampa tokie nepatiklūs vien dėl to, kad mes pamiršom tikrąsias vertybes? Papasakot savo dienos įspūdžius socialinio tinklo fone atrodo saugiau, nei papasakot juos vienam draugui? Galiausiai, koks žmogus ištis yra draugas?

Aš turbūt labai mažai išmanau apie gyvenimą, nes daugiausiai apie jį mokiausi iš mamos, Mažojo Princo ir to tobulo išjautimo, kai klausai labiau, nei kalbi. Bet, die, kad ir kas benutiktų, kad ir kaip greitėtų pasaulio sukimasis, aš visada liksiu mergaitė didelėm akim, tikinti žmonių pažadais, žodžiais ir akim, nes, kad ir kas benutiktų, akys yra veidrodis.

Akvarelė

Pastaruuju metu dėlioju savo dienas pagal spalvas. Ir jos gražios. Tarytum to tobulo akvareliniais dažais nulieto paveikslo, kuris tarytum dangiškas šešėlis nusileidžia ant popieriaus. Dažniausiai tokie tobuli paveikslai yra liejami ašarom, įmaišant tik truputėlį violeto, truputėlį sapnų ir to nesibaigiančio tikėjimo gėriu. O juk mes taip dažnai pamirštam, kas jungia žmones, tarytum tas voratinklis. Ir kas juos skiria. Tarytum smilga perbrėžta linija tobulam nėrinį.

Pastaruuju metu irgi to mokausi. Mokausi braidyti po pievas nebijant grįšti namo subraižytom kojom. Mokausi atrasti būdus, kuriais galėčiau pamatyti save visam tam savo netubulume, trapume, savo jausmų vitražuose bei pri(si)pažinimuose. Juk teisiausias galų gale lieka ne kritikas, kuris gali tobulai išvardinti pasekmes ir priežastis, klaidas ar netobulumus, nė nežvilgtelėjęs į paveikslą, bet žmogus, kuris išliejo savo dūšią, kuris išjautė spalvas ir jų atspalvius. Juk mes žavimės ne imperatorium, kuris pakelia ar nuleidžia nykštį koliziejų. Mes žavimės gladiatorium, kuris kovoja.

Galbūt ne visada taip drąsiai ir ne visada tai sau pripažindami, bet kai mes tai leidžiam sau, mes žavimės trapumu ir sugebėjimu neprarasti to, kas svarbiausia, to, kas daro mus tikrais ir tobulai gražiais – pripažinimas savęs. Pripažinimas savęs, kaip tobulos visumos, kur ne visada nepriekaištingai išlygintos marškinių apykaklės, kur ne visi prisiminimai yra tie, kuriais gali didžiutis, kur dar neišmokai visų gerų atsakymų ar vis dar bėgi nuo klausimų, kur kartais taip lengva sušluoti dulkes po kilimu ar nusirašyti per egzaminą. Bet Tu esi. Ir esi gražiausias toks, koks esi čia ir dabar. Nes tavo dienos yra pilnos tobulų spalvų, žmonių bei atradimų. Mes esam užprogramuoti augti ir mokytis bet mums dar taip sunku sau leisti būti tiesiog ramiais su savim ir savo pažeidžiamumu. Ir net jei girdim kažkuriam sielos kamputį tą kritiką, kuris kvatoja ir bado pirštu, mes taip pat labai gerai žinom, kad tas kritikas geria arbatą su mūsų pačių sąžine.

Todėl pastaruuju metu dėlioju savo dienas pagal spalvas ir leidžiu tom spalvom būt matomom bei pamatytom.

apie žodžius ir laiškanesius

Kiek daug reiškia žodžiai, sudėlioti mažuose lapeliuose, tyliose raidžių saugyklose, kurios yra visiškai priklausomos, nuo kitų žmonių?! Maži vokai, keliaujantys iš rankų į rankas, kol pasiekia tave. Kiek daug reiškia žodžiai, kuriuos dovanojam vieni kitiems. Nelyg deimantus, kartais beprotiškai spindinčius ir viliojančius, stebinančius, akinančius, neįkainojamus bei kaskart vis naujai atrandamus, o kartais labai giliai pjaunančius, dreskenčius giliau, nei galėtum pagalvoti. Vienok, jei žodis žeidžia, kas (iš)gydo?

Turbūt todėl visada laikau savo pareiga likti atsakinga už savo žodžius, žodžius, kurie kybo erdvėj tarp tavęs ir manęs, žodžius, kurie nutūpia ant baltų ar spalvotų lapų, kurie miega jaukiuose vokuose ir būna vangiai pažadinami pašto dėžutės bildesio. Juk kaip mažojo princo lapė sakė, kad tampa atsakingas, už tą, kurį prisijaukini. O juk mes prisijaukinam žodžius, jie tampa mūsų dalele, jie tampa mūsų slaptažodžiais, burtažodžiais ir raktais į kitų žmonių akis bei širdis. Santykiai su žodžiais yra nelyg amžinas tango. Ir tie visi nuostabūs žingsneliai nuveda į naujas vietas, naujus tolius, neatrastus paširdžių užkaborius ar sielos pamušalų kišenėles.

Ir jei tu esi pašėlusiai laimingas, tavo žodžiai bus išgirsti ir kartais netgi randantys atgarsį kito akyse, sieloje bei delnuose. Nes dažniausiai pavasariai būna pilni atradimų bei naujų švarių popieriaus lapų, belaukiančių pavirsti naujais laiškais draugui. Todėl linkiu tau ir sau ramybės, juk žmonės sako, kad ramiausiai į gyvenimą imi žiūrėti, kai išmoksti stovėti tiesiai skriejant peiliams.

mergaitėi, kuri buvau aš

Kartais galvoju, kiek žmonių mes sutinkam gyvenime ir kiek žmonių mes tampame patys. Juk kaita bei tobulėjimas yra neatskiriama žmogaus esaties dalis. Kartais galvoju, ką sakyčiau tai skaisčiaveidei baltapūkei mergaitėi, kuri buvau aš. Ką gali pasakyt žmogui žiūrėdamas iš savo perspektyvos bei patirties tylos?

Galų gale, ar beatpažinčiau save, tą mergaitę, kuri dažniau bijojo, nei bandė ir iki šiol mąstau, kas turi nutikti gyvenime, kad taptum pats sau sunkiai atpažįstamas, kad motyvuoja kaitą, kuri pakeičia gyvenimo eigą bei tavo asmeninio pasaulio tobulėjimą. Kiek kartų reikia išsinerti iš odos, kad pasijustum savas savam kūne?

Vis dar galvoju apie gyvenimo pamokas ir tai, kiek reikia atiduoti, kad suvoktum, koks esi turtingas. Vis dar galvoju, kad turbūt greičiausiai pasakyčiau sau, tai baltapūkei mergaitėi, nebijoti bandyti, nepamesti galvos, bet ir nepamiršti, kad gražiausi gyvenimo dalykai dažniausiai reikalauja pašėlusios drąsos, nes norėdamas perplaukti jūrą, turi mokėti paleisti taip pažįstamus jos krantus iš akių.

„Gyvenimas nėra tobulas, mano mieloji,“ - sakyčiau jai, - „bet jis yra pašėlusiai nuostabus ir niekada nepaliaujantis stebinti, jei tik leisi sau būti tam atvira“. Tuomet turbūt priminčiau, jai gerumo svarbą, pasakočiau, kad nesvarbu kiek kartų krinti ant žemės, nusibrozdini kelius, delnus ar širdį, svarbiausia yra tai, kaip atsikeli. Svarbiausia yra priimti gyvenimą nuoširdžiai atvirais delnais, nes kai uždari visas duris, tu saugai širdį, bet vieniša ir niekieno nepaliečiama ji tampa buka ir tuščia. „Gyvenimas yra veiksmožodis, nepamiršk to“, šypsočiausi jai. „Keisk ir keiskis, mokykis ir mylėk, nes tu nusipelnai viso to ir privalai žinoti, kad gyvenimas yra per trumpas laukti tobulų progų“.

Ir išties aš žinau, kad kažkokiu nepaaiškinamu būdu ji mane girdi ir žino, kad pasaulio tobulumas priklauso nuo mūsų pačių randų bei mokejimo paleisti, mūsų pačių drąsos paimiti kitą už rankos ir nebandyti pakeisti skausmo, bet tiesiog būti kartu, kol jis praeis. Gyvenimo grožis taip paprastai ir nekintamai lieka milimetrinėj tyloj tarp tavę, tavo meilės ir galaktikų prarajos.

Paveikslai

Aš kartais labai atidžiai galvoju apie realybę, kur ji prasideda ir kaip mes ją kuriame. Pastaruoju metu man į akis krinta paveikslai. Po vieną ar po kelis. Didesni ir mažesni. Miniatiūros, bareljefai. Tyliai tyrinėju potepius. Žmonės sako, pilnatis. Dangaus kūnai nusilupa šviesą. Ją sugeria vienas didelis mėnulis, priverstamas mažyčius žemės kūnus ilgėtis jaukumo.

Ir tie paveikslai vis krinta į akis. Gerai, kad mano akys didelės.

Pastaruoju metu mano dienos tėra beraštės mergaitės pirštų abecėlė deliojama kadrais – nuo čia iki pat nakties. Kirčių pėdsakai ant nugaros ir vėluojantys lėktuvai jau nebesujaukia ramybės.

Pastaruoju metu daug mokausi apie prisilietimus. Prisilietimus prie realybės. Savo ir kitų. Skaičiau, kad žmonės tampa tikri tik tuomet, kai savo tylą ir savo triukšmą, savo pojūtį ir dienos perlus gali pasidalinti su kitu. Anam Cara, sielos draugas, kaip raše ponas John O'Donohue. Jis sakė, „Draugystė -tai viena iš gražiausių vietų, kur ilgesys pasiekia pradinį išsipildymą, o vėliau gilėja, apsivalo ir pasikeičia.“ Žmonės tampa tikri tik tuomet, kai dalinasi savastim. Tam reikiai pašėlusiai daug drąsos, pašėlusiai daug pasitikėjimo.

Visi tie paveikslai, kurie dar įkris į mano akis. Nes žinau, kad esu dar labai toli nuo buvimo eilėraščiu. Dėminutyvais skiemenuoju salės tylą bei schenos baimę, kirčiuoju priesagas. Prisiliesti prie kito pasaulio ir netapti jo dalim. Tam reikia labai daug drąsos. Prisiliesi prie kito pasaulio, kitos realybės ir leisti sau įkvėpti to oro, nes kartais veiksmui nereikia veiksmožodžių.

menamas susitikimas

Voratinklio draiskanas primenančiame laivelyje mes sėdime, šnekučiuojames, irstomės ilga kartimi tarp dirbtinių salelių – didžiulių ryškių vainikų. Varinėjame ilgus pokalbius, manieringus sakinius, panašius į vabzdžio skridimą virš tvenkinio. Jaučiu laužo kvapą. Jaučiu, kaip kyla rūkas virš vandens. Pakyla ir lieka. Septyni milimetrai virš mano odos.

Visko staigaus nužydėjimo pranašas, giedros ir šiltos dienos, užskliaustos tarp rudens ir pieno spalvos rūkų nuo tvenkinio, ir tarp medžių. Kitas klausimas - kas atsitiks su mumis, kai plieniniai rudens stipinai suksis kaskart greičiau, kol pokalbių nebebus...

Šiurkščios nedažytos drobės apsiaustas ant tavo kelių. Kartį keliu virš vandens lėtai, kad ginkdie neaptėkščiau, ir į vakarą (tu žinai, pasidaro žvarbu ir šalta) susisiausk ir pakelk kapišoną.

Kai žuvys nesiklausys, pasakysiu kelis dalykus apie tai, ko neturi būti. Žinok, kad tapau kitokia. Nejudinamas vanduo giedrėja, ir net nuleista ranka, to šalčio atpalaiduota, nurimsta kartu su vandeniu. Žinok, kad tapau uždara ir sunkiai sutrikdoma. Pati panaši į šlapią ir žvarbų laikmetį, stosiantį virš galvų be perspėjimo ir gailėsčio: tada apkabinsiu tave per pečius, ir karas pereis per kojas.

Juodai pilkame fone, voratinklio lengvumo laivelėje, leisk man skaisčiai juodą ištikimybę įpinti į jaukią tylą prieš uždengiant kapišonu. Ir leisk man įdėti į tavo delną iliuzinį ginklą, eileraščio forma, voratinklių ir žiedų pavidalo. Tikrąjį atvaizdą visko, kas skirta smogti ir kirsti, kas pila per veidą ar giliai sužaloja raumenį...

Žuvys tikriausiai miega tvenkinio negilioje tamsoje, tik negausios bespalvės žvaigždės laikosi vandeny nejudėdamos lyg sulaužyti durklai.

Apie lietų

Kaip dažnai mes skundžiamės? Kaip dažnai skundžiuosi aš? Dėl pirmadienių, dėl blogo oro (galų gale, ką reiškia blogas oras?), dėl vėluojančių traukinių, žmonių, kurie pamiršta šventadienius, gimtadienius ar tiesiog dienas? Kaip dažnai to nereikia daryti? Kada tu nustoji bandyti suprasti kažkokią neteisybę ir kada ta neteisybė nustoja bandyti suprasti tave?

Šiandien namo grįžau permirkus romantišku pavasariniu Amsterdamo lietum. Su jaukia šypsena. Mano, ne lietaus...nors net nežinau, ar jis šypsojosi. Esu tikra, kad jis irgi šypsojosi. Valiūkiškai, bandydamas priminti visiems, kad net jei kartais vėsus ir net jei kartais žaizdamas su saule bei vaivorykšte, jis primena mums visiems, kad gyvenimas yra tobulas savo nenuspėjamumu. Žmonės vis labiau bando prisidėti prie nenuspėjamumo ir aš supratau šiandien, būtent šiandien, žengdama lauk iš šilto bei kolegų juoko sušildyto ofiso, gera tiesiog leisti tam lietui tave persunkti. Gera rizikuoti peršalimu ar tiesiog nubėgusiu tušu (vienok per tiek metų jau tobulai išmokau jį pirkti vandeniui atsparų). Gyventi su rizika. Gyventi taip, tarytum nebūtų rytojaus, vienok niekada nepamiršti užsakyti dovaną draugo gimtadieniui, kuris yra po trijų dienų. Va tokia yra mano gyvenimo filosofija, dėl kurios šypsaisi šįvakar.

Ir juk galų gale mes dažniausiai rūpinamės dėl dalykų, kurie tikriausiai ir neįvyksta, dažniausiai tik ir lieka mūsų galvose, kaip tie pabaisos po lova vaikystėj. Todėl būtent tokiom akimirkom, bandau sau priminti, kad svarbiausia rasti grožį kiekvienoj sulytoj dienoj, kiekvienoj sudygusios svajonėj ir kiekvienam apkabinime draugo, kuris leido tau save atrasti tavo gyvenime.

Apie atstumus

Pastarosiom dienom galvoju apie atstumus. Kaip dažnai mes neįvertinam, kas yra išties toli ir kas kone ranka pasiekama? Kaip toli yra kažkas, ko nepažįsti, kaip reliatyviai keičiasi atstumas persikėlus į kitą miestą, į kitą žemyną. Kaip dar dažniau, keičiamės mes, vis labiau suvokdami, kad dienų ir minaretų apsupty, tesam mažičiai taškeliai globaliniam kontekste?

Koks artimas jausmas yra nubusti kažkieno kito mintyse ir jausti tą ramybę, nebandyti skubėti, nes kai kurie atstumai mažėja tik nurimus, tik leidus sau susiliesti su pačiom neramiausiom gatvėm ir žinoti, jog tau niekas negresia, kai esi neatskiriama dalis savo realybės.

Persikelti per Bosforą užtrunka dvidešimt penkias minutes. Beveik tiek pat užtrunka mano kasdieninė kelionė dviračiu į darbą. Amsterdamas nutolęs nuo Stambulo bene dvidešimt du tūkstančius kilometrų. Arba tris valandas lėktuvu. Arba amžinai laiškais sau. Ir žinojimu, kur tu nori nubusti rytoj.

Vis dažniau prisimenu, kad miestai, kaip ir mūsų pačių suvokimai didėja ar traukiasi, priklausomai nuo to, kiek leidžiam tai sau. Kaip baisu yra išlipus iš apdulkėjusio autobuso paklausti, kur eiti, net jei nesupranti kalbos, net jei nežinai, kur esi ir kas išties tavęs laukia. Kiekviena kelionė yra meilės istorija, nes tik bandai išmokti kalbą, bandai suprasti, koks rankos judesys ką reiškia. Garsų, kvapų, akimirku ir spalvų maišalynėje susivoki, kad krenti vis giliau ir giliau. Tuomet, ramybės oazėje susimąstai, kas esi ir ką labiausiai įsimylėjai. Juk pačios tikriausios kelionės yra tos, kurios nuneša tave iš savęs, pro tą vos įžiūrimą plyšelį tarp baimės ir stebuklo.

Apie mamą, meilę ir kaladėles

Prieš kažkiek metų, kai dar buvau truputį kitokia, nemačius kalnų ir net nemačius vandenyno, mano nuostabi mama parodė man knygą, kurioje rašoma, jog visi įvykiai ir visi žmonės į tavo gyvenimą ateina todėl, kad tu juos ten pasikvieti.. Ir tik nuo tavęs, ir tavęs vieno, priklauso, kaip tu pasirinksi elgtis.

Aš buvau ir esu labai mylimas vaikas ir esu pašėlusiai laiminga, turėdama mamą, kuri pamatė mane, kuri nukreipė mane ten, kur aš randu save. Net jei kartais tai ją skaudindavo, net jei kartais tai reikalavo daugiau pasiaukojimo, daugiau bemiegių naktų ir turbūt kur kas daugiau kantrybės. Aš tikiu sutapimais. Aš tikiu, kad mes abi su mano mama nusipelnėm būti viena kitos gyvenime. Aš tikiu, kad žmonės gimsta turėdami visada daugiau gėrio, nei visų kitų savybių. Aš tikiu, kad visada prisiminsiu savo mamą, kai ginsiu savo įsitikinimus, net jei jie nesutampa su stalą apsėdusių sielų apmastymais.

Aš esu pašėlusiai dėkinga savo šeimai, dėl kurios net būdama tokia netobula, kokia esu, vis dar galiu būti nuoširdi sau ne tik savo scenos užsklandose. Šiandien aš supratau, kad galiu būti tikrai pažeidžiama ir tikra net prie žmonių, kurie sijoja ateities sėklas, kurie dėlioja visus taškus ant i. Šiandien aš žinau, kad mano jausmas, vedantis mane į rytoj yra tikriausias balsas, kurį išgirdau dar tada, kažkada ten, kartu su žmogum, kuris visada bus mano parama, užuovėja ir veidrodis.

Ir taip, tikra tiesa, mes niekada nesam įtakojami tik vieno žmogaus, ir visada yra žmonių, kurie plaiko, yra tų, kurie pastumia, kurie nustumia, yra net tų, kurie bando trypti, kurie klausia, kurie glosto, kurie moko, kurie atrakina duris, arba jas tiesiog uždaro. Yra žmonių, ypač, jei esi labai laimingas, myli, palaiko, laiko, kurie lieka nuoširdūs sau, ir yra tie, kurie lieka apsupty tikėjimo, kad pasaulis yra tiesiog išdėliotas iš kaladėlių. Ir turbūt tik šiandien vėl ir vėl, dar ir dar supratau, kad esu viena, iš tų žmonių, kurie tiki ne tik tom kaladėlėm, bet kur kas daugiau, ta esme, kuri tas kaladėles laiko kartu, sutvirtina..

Sniego paukščiukai

Miego ganyklose kaupiasi sniegas. Atspindžiai. Kol keliauju viena, kol keliauju - vis tarp eilučių. Nebežinau – atsispindžiu aš, ar tai, ko dar nepažįstu. Synchroniškumo valsas. Vėl ir vėl. Ar benuslysiu iki tų ledo kanjonų. Visos tos šokių pamokos – be ritmo, be ryto, tik šiaurės pašvaistė ir mažyčiai vilčių paukščiukai. Jie lesa iš tavo delno. Jie skraido virš mūsų galvų. Tokie jie panašūs į spanguoles.

O tu pameni, kaip mes šokom Islandijoje? O tu pameni, vis atgimstančius paukščiukus – iš spanguolių į dangų? Kol neprakiuro dangus. Ir kol laikas vėluojančių nepasivijo. Dabar telieka laiko uostai. Neatimtų nėra. Ir nežinia, ar neparduodamų beliko.

O tu pameni – juk ant stogo ne varnos, o mes. Dievas tyliai atsiverčia knygą, bet neskaito. Jis skaito gatves. Stebi mus, ugnim išvalytus. Ir mes stebime jį – paprastai, ir susikalbam taip, kaip nemokam. Čia sniego dulkės, ir mūsų ašaros primena juoką. Baltų drobulių kambary išsiskaičiuojam po vieną. Beveik brėkšta. Rytas gilus. Pilnas paukščiukų. Kažkas danguje užgesina žibintą. Užsimerkiam – ir mes taip tyliai švintam..

Dieviškumas

Kokiais skatikais atsiskaitysim už šituos sulytus metus? Kada žinai, kada paleisti reikia, kada tik nuolaidos prašyti?.. Juk kažkas dar sakė – mes neparsiduodam, tik po truputį atpingam. Ir taip kasdien, kasdienio šerkšno godos – manęs taip lieka po truputį mažiau. Gruodžio tylą primena prietimą. Lyja. Dievas prakiuro. Užvertus galvą geriu dieviškumą. Nesibaigiantis alkis – daugiau.

Tas skonis toks įprastas ir taip įprasta būti išėjus. Dieviškumo perteklius palieka mane per akis. Nuodugniai glosto skruostus. Stabteli ties strasdanom. Ramiai atsikvepia ir išgaruoja. Toks jau tas dievo patvarumas.

Vėl žaidžiam šachmatais -- žirgas, karalius ir bokštas. Nebepažįstu jų. Jie per senai išėję. Tau šachas ir matas tau. Tau visos pasaulio šventyklos. Pinigėlis velniui – kaip viską bepadalinti. Šerkšnu išvogta viskas - negalima liestis, negalima būti kartu *per ilgai*. Reliatyvumo teorija. Skaičiuoju sugrubusiais pirštais – vienas, kad būtum pilnas, toliau viskas tik pinasi - dviveidžiai tisluksniai devyngalviai.

Ir taip prašvinta. Net jei ne danguj. Ir lieka tik tuodu - o jie - tai tik mes. Pigesni pažinimo šviesoj, tik be nuolaidos ir vis neprašyti. „Kokia panaši į mane,“ – atsidūstu, „mano beprotybe.“

Žmonės

Žmonės, kurie išgyvena katastrofas, automobilių avarijas, nuskendusius laivus, artimųjų mirtį, ligas, nepataisomas klaidas.. Ar visi tie žmonės tampa atsparesni? Atsargesni? Ramiau priimančios gyvenimą, kuris kapsi po lašelį?

Žmonės, kurie išgyvena katastrofas, nulūžusius nagus, pamestus raktus, nuplyšusius užrąų knygelių puslapius.. visus vėlavimus į lėktuvus, traukinius, pamirštus gimtadienius, subyrėjusius santykius ar tik kaklo vėrinius. Ir kur aš nubrėžiu tą ramų „tik“? Kada baigiasi tragedija ir prasideda farsas? Kur tas seismografas sielos sukrėtimams matuoti?

Tada klausau... Klausau, kaip pučia vėjas. Tada džiaugiuosi, kad po dvylikos metų gyvenimo Lietuvoje, pagaliau turiu vėjui bei vandeniui atsparią striukę. Kodėl reikia kartais tiek daug laiko tokiems paprastam sprendimui ir, galų gale, ką jie reiškia. Klausau, ką sako žmonės aplink mane. Pranyksta karas, sudužę lėktuvai, sutrupėję gyvenimai. Lieka paprastos godos apie laikinumą, gėles, neatiduotas dovanas ir nepažiūrėtus dar filmus. Lieka paprastos sielos ir sielomaina, nes žmonės baimus padeda į kitą lentynėlę. Nes žmonės yra sukurti paprastesniems dalykams. Visa kita priklauso nuo konteksto.

Žmonės, kurie išlieja kavą, kurie galvoja apie juokingiausias dalykus prieš pat padėdami taškus ant kitų gyvenimų ar istorijos. Visi tie žmonės, kurie palieka pėdsakus, kurie palieka raktus nuo durų, kad grįštum, ar kad išeitum; visi tie, kurie palieka, kurie išeina, ir tie, kurie grįšta... Viskas tik tam, kad rastum save. Vienaip ar kitaip tarp laiko ir erdvės, nes išties, telieka žmonės, kurie laiko tave už rankos, kurie laiko tave. Žmonės, kuriuos per dažnai pamirštam, kad ne tik tu..

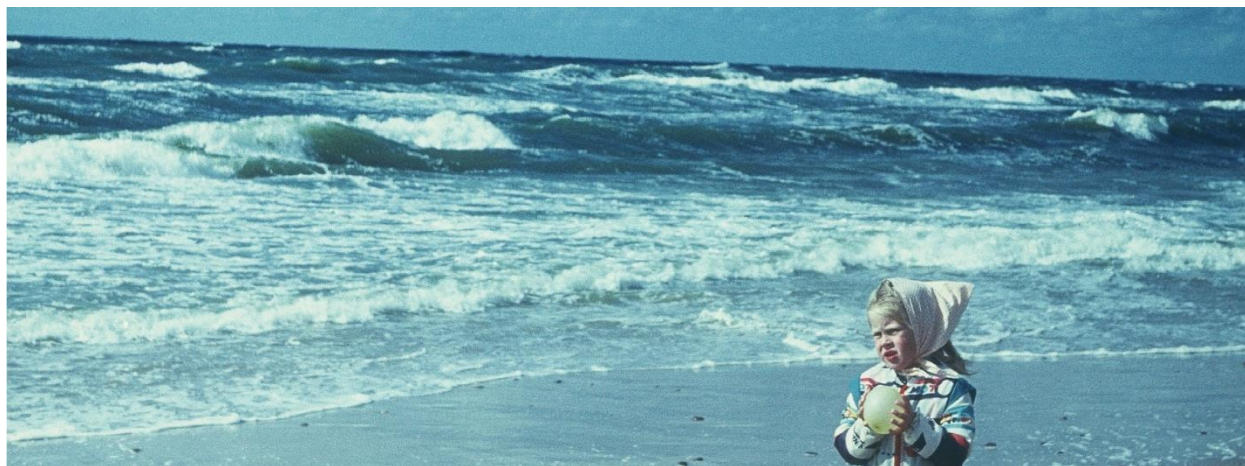
Apie spindesį

Visa tai, kas tviska, atspindi šviesą, viskas, ką pažįstu jau taip senai. Viskas – veidrožio šukės, iš kurių kaskart dėlioju save. Pranašystė, kuri išsipildo. Pranašesni tiesiog išmoksta pildyti gyvenimo taurę greičiau. Pranešu sau – aš jau čia.

Šviesos atspindžiai jos neskleidžia. Mokausi to saugotis ir tai suprasti. Mes neatėjome čia išmokti besąlyginės meilės. Mes atėjome iš jos ir į ją grįšim. Mes esame čia, kad išmoktume kur kas paprastesnių dalykų – laikyti(s) už rankų, nepaleisti nuojautų ir išjausti paprastą kasdienišką meilę. Meilę, kuri yra ir tą, kuri dūšta, tą, kuri nepatvari, nepatogi, nesuvaldoma. Mes nesam čia būti tobuli – tokie jau gimėm. Esam čia mokytis gracingai atsikelti po to, kad ir kiek kartų besukluptume. Klaidų darymo grožis ir šviesa, kurią randam randuose.

Bet besąlygiška meilė? Ar tokia egzistuoja. Meilė yra. Ir to pakanka. Meilei nereikia būdvardžių ar kitų apibrėžimų ar tobulumo sąlygų. Meilė tiesiog yra ir jai tik reikia, kad būtum tu. Visa savo esatim. Kad (iš)jaustum, skristum, spindėtum, skaudėtum, verktum, užgytum, atsikeltum ir eitum toliau ir kad visa tai darytum, būdamas geriausia savęs versija. Nes to yra daugiau nei užtektinai. Tu esi daugiau nei užtektinai.

Nuostabiausia pamoka, kurią išmokau pastaruoju metu iš žmogaus, gyvenančio visai kitoj pasaulio burulo pusėj, yra tai, kad net dalykai, kurie neatrodo panašūs į meilę – vienišumas, pyktis ar net neapykanta – yra meilė, nes jie nuveda mus į sielos užkaborius, kuriems reikia meilės ir šilumos. Meilę irgi reikia mylėti. Meilė mus veda į atradimus. Visiškai taip pat, kaip mes vedam vieni kitus į tą niekada nesibaigintį stebuklą, spalvų paletę, kuri moko, ką reiškia būti ištis mylimiems ir kad tas spindesys nesusideda tik iš kelių spalvų.

mergaité jūra
2015